

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštnih hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Prihodnji ponedeljek začnejo poslovati banske uprave

Predsednik ministrskega sveta general Peter Živković kot notranji minister je odredil:

1.) da preneha poslovanje dosedanjih velikih županstev v nedeljo 10. t. m. in da preidejo naslednjega dne, v ponedeljek, vsi njihovi posli na pristojne banske uprave;

2.) da preneha poslovanje dosedanjih oblastnih samouprav v petek 15. t. m. in da preidejo vsi njihovi posli v soboto 16. t. m. na pristojne banske uprave.

Glede na to je vse uradne pošiljke, za katere je bilo doslej pristojno veliko županstvo v Ljubljani, odnosno veliko županstvo v Mariboru, naslavljeni od 11. t. m. dalje na kraljevsko bansko upravo v Ljubljani.

Uradne pošiljke, za katere je bila doslej pristojna oblastna samouprava ljubljanske, odnosno mariborske oblasti, je od 16. t. m. istotako naslavljeni na kraljevsko bansko upravo v Ljubljani.

Trpljenje naših rojakov v Italiji

Ko je bil od fašistov na smrt obsojen in ustrejen istrski narodni mučenik Vladimir Gortan, čeprav se mu ni mogla točno dokazati krivda, so pisali naši listi o tem groznem činu sicer ogorčeno, toda brez žalitev italijanske kraljevine in italijanskega naroda. Kljub temu je smatral italijanski poslanik v Beogradu, g. Galli, za potrebno, da je protestiral proti pisanju jugoslovenskih listov. Glede na ta protest je pisala beograjska «Politika» med drugim:

«G. Galli protestira proti razpoloženju našega naroda in našega tiska po usmrtni Vladimira Gortana in opozarja jugoslovensko vladu, da zadržanje jugoslovenskega tiska ni v skladu s koraki, ki jih je ukrenila vlada v Beogradu, da prepreči demonstracije proti Italiji v Jugoslaviji. Z drugimi besedami: g. Galli nam zamerja, da jugoslovenska vlada ni prepovedala listov, ki so pisali o puljskem procesu. Toda g. Galli se ni vprašal, na osnovi kakega zakona naj vlada to stori. Mi imamo zelo oster tiskovni zakon, ki prepoveduje mnogo stvari, toda g. Galli ni mogel nikjer najti določbe, ki bi prepovedovala listom, da svobodno pišejo o politiki tujih držav do naše države in o dogodkih, ki se odigravajo v tujih državah. Take prepovedi ni in vlada bi pogazila svoj lastni zakon, če bi postopala tako, kakor je morda pričakoval g. Galli. Ne more tudi biti upravičen tak protest v času, ko italijanska vlada dopušča, da njen tisk piše o našem narodu tako, kakor nikdar ni pisal niti en naš list o italijanskem narodu. Naj navedemo sažno nekatere italijanske liste. Tako piše glavno glasilo fašistov v Trstu «Il Popolo», «da hočejo Srbi s krvjo pomazati meje med Italijo in Hrvatsko, ker so Srbi banditi, ki silijo Hrvate, da izvršujejo zločine na italijanski zemlji.» Rimski «Impero» pravi, da se Srbsko-Hrvatska ponaša s tem, da je rodila plačanega razbojnika, ki je prirejal manifestacije onstran Snežnika (v Italiji). In tako naprej.

Ali je g. Galli že kdaj čital kaj sličnega v naših listih o italijanskem narodu? Mi smo vedno ločili italijanski narod od režima, pa tudi o predstavnikih tega režima nismo nikdar pisali na tak način.

Šedem mesecev so ležali nesrečni istrski mladeniči v zaporu v Rimu brez sodne razprave. Ko so bili še v Rimu, se je pričela proti naši državi nenadna gonja italijanskega tiska, čeprav naši listi niso do tedaj mesece sploh ničesar napisali o Italiji. Vzrok te gonje ni bil takoj jasen.

Šele, ko so one mlade ljudi prepeljali iz Rima v Pulj na sodbo, se je videlo, da je bil namen spraviti našo državo v zvezo s pazinskim dogodkom (umor fašista Tuhtana).

Z usmrtno Gortana in hudo obsodbo njegovih tovarišev pa trpljenje naših rojakov v Italiji še ni končano. Brez znanega povoda so začela fašistična oblastva te dni kar v množicah žepirati ljudi, ki niso zakrivila ničesar drugega, kakor da

jih je rodila slovanska mati. Kakor se zatrjuje, je bilo v Julijski Krajini aretiranih nad tri sto naših rojakov. Beograjska «Politika» piše k aretacijam Slovencev in Hrvatov v Italiji med drugim naslednje:

«Novo preganjanje našega narodnega življa v Istri odkriva prave namene Italije. Aretacije mirnih državljanov v množicah, državljanov, katerih edina krivda je ta, da so slovanske krvi, ne morejo ostati brez globokega zgražanja in obsodbe v vsem kulturnem svetu. Tu ni več govora o preganjanju «strahovalcev», temveč o globoko premišljenem in preračunanem načrtu zatretja Slovanov v Istri in Goriški. Računali so tvorci tega grdega načrta z vsemi dejstvi, največ s čustvi bednega naroda, ki je padel pod njihovo kulturo. Na teh čustvih, na ljubezni sina do očeta, na ljubezni brata do brata so zasnovali svoj načrt, ker vedo, da mora priti upravičen odpor, da bo brat skušal rešiti brata ali vsaj pripravil povračilo, kar bi jim naravno zopet dalo povod za nova preganjanja in nove preiskave. Razumljivo je, da preko 200 rodbin, ki so jim bili nasilno odtrgani njihovi najmilejši člani in odvedeni, da se kakor Vladimir Gortan nikdar več ne vrnejo, ne more biti navdušenih za državo, ki tako postopa z njimi.»

Rentnikom, vdovam in sirotam

Socialno-zavarovalna pogodba med našo državo in Nemčijo je ratificirana. Pričeti se mora izvajati. V to svrhu je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje odredilo vse potrebno. Velikim županom je bil poslan razpis, s katerim imajo veliki župani preko sreskih poglavarstev in občin pozvati vse rentnike, vdove in sirote, katerih se omenjena pogodba tiče, da nemudoma prijavijo svoje zahteve napram nemškemu socialno-zavarovalnim zavodom. Ta poziv se tiče tudi oseb, katerim rente ali druge dajatve sploh niso bile priznane, pa so prizadete osebe mišljenja, da jim rente ali dajatve po zakonu pripadajo. Predvsem pa se poziv tiče oseb, katerim je bilo svoječasno nadaljnje izplačevanje rente po nemških zavodih ustavljeno, ker so prebivali v ozemlju naše kraljevine ali jim renta iz istega razloga sploh ni bila priznana.

Organ, kateremu je ministrstvo poverilo praktično izvedbo pogodbe, je Osrednji urad za zava-

rovanje delavcev v Zagrebu (Mihanovičeva ulica broj 3).

Prijave, katere pa morajo biti opremljene z vsemi potrebnimi listinami, je pismen ali ustno predložiti Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, njegovim ekspozituram ali pa bratovskim skladnicam. Stranka, ki potrebnih listin nima pri rokah, naj v prijavi izjavi, ako se morda te listine že nahajajo pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu; v nasprotnem primeru pa mora stranka listine od urada ali osebe, pri kateri iste leže, zahtevati nazaj in prijavi priložiti.

Ker je rok za prijave kratek, opozarja Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani prizadele stranke na nujnost prijave. Prijave, ki bi se izvršile po pošti, zlasti ako so jim priložene listine, je po možnosti poslati priporočeno. Nihče naj s prijavo ne odlašaja, ker v tem primeru urad ne more prevzeti jamstva, da bo prizadeti prišel do svojih pravic.

Vnovčevanje naših pridelkov po združnem potu

Ponovno se je že poudarjalo, da je treba malemu kmetu združnega nastopanja tudi pri vnovčevanju raznih pridelkov. To, kar delajo danes večji trgovci s kmetijskimi pridelki, tega naj bi se poprijeli kmetovalci sami, in sicer s pomočjo prodajalnih zadrug ali združnih vnovčevalnic. Ta potreba se čuti od leta do leta bolj. Posebno letos, ko se je pridelalo veliko krompirja in ne vedo kmetovalci, kako bi ga vnovčili. Obrnili so se tudi že na Kmetijsko družbo, da bi ga ona prevzemala in naprej prodajala. Toda Kmetijska družba ni poklicana niti zmožna, spu-

ščati se v take kupčije, ker ji manjkajo v to potrebni pogoji. Če zalaga kmetovalce z umetnimi gnojili in drugimi potrebščinami, še ne sledi, da bi morala prevzeti nakup in prodajo raznih kmetijskih pridelkov. Za to so poklicane kmetijske zadruge.

Naj na takih zadrug je, da vnovčujejo kmetijske pridelke, vsaj najvažnejše, kamor štejemo pri nas tudi krompir. Ali za tako kupčijo je treba pogojev, ki jih pri nas v splošnem še manjka, to le na strani zadruge in njenega posloводства, ampak tudi na strani včlanjenih kmetovalcev. Za

tak. trgovino je treba vsestransko v trgovski stroki izvežbanih in izkušanih moči, ki jih pri nas v obče še ni. Treba je pa tudi članov, ki so res zadrugarji v pravem pomenu besede, možje, ki vedo ceniti bistvo takih združnih nalog in podjetij in ki se čutijo eno s svojo zadrugo. Člani morajo vedeti, da zadruga nima dolžnosti, prevzemati vsakršno blago in proti takojšnjemu plačilu v naprej določene cene, ampak da ji morajo zaupati svoj pridelek v prodajo in da ga ima zadruga prodati, kakor ji je to najbolj mogoče, in plačati po ceni, katero je dosegla po odbitku pripadajočih stroškov. Tako delajo vse prodajne zadruge, ki pravilno poslujejo. Edino, kar se da članom lahko naprej, namreč takoj pri prevzemu blaga, je nekaj plačila na račun (predplačilo) in le tedaj, če ga je dobavitelj res potreben. Drugače pa mora čakati, da se blago proda.

Naloga takih vnovčevalnic za kmetijske pridelke ni lahka. O tem bi vedele marsikaj povedati

tiste zadruge, ki so se že lotile takega dela in ki se morale ob pomanjkanju potrebnih pogojev prenehati. Nevarna je taka kupčija tudi zaradi tega, ker se cene lahko močno menjavajo in ker je treba jemati blago na zalogo ali v skladišča in kjer se blago lahko kvari.

Še največ dobrega se je doseglo z vnovčevanjem blaga združnim potom pri mleku in mlečnih izdelkih, ki gredo sproti in redno v denar in za katere ni treba tako izvežbanih poslovodij.

Da pridemo do uspešno poslujočih prodajnih združ, se bodo morali naši gospodarji vse bolj sprijazniti z bistvom združnega delovanja in nehanja. Pisalo in govorilo se je o tem že dosti, čas je, da začnemo z delom, ki se ga morajo lotiti gospodarji sami povsod tam, kjer so ugodni pogoji podani. Potrebne pomoči jim od poklicane strani ne bo manjkalo!

Politični pregled

Na Češkoslovaškem sestavljajo novo vlado, ki bo sestavljena glede na rezultat novih volitev najbrže tako, da bo dobila

nekoliko bolj levičarsko obeležje.

Sestavo vlade je prevzel ministrski predsednik Udržal, ki bo pritegnil v vlado poleg že v njej se nahajajočih strank najbrže še narodne socialiste. Ti pa zahtevajo, naj nova vlada postavi na hladno klerikalce, ki se delajo po svojem povsod dobro preizkušenem načinu na ministrskih stolčkih za najboljše državotvorne elemente, dočim pa v resnici podpirajo po vsej državi vse one ljudi, ki bi še vedno radi uvedli stare čase njim nepozabne Avstro-Ogrske. Ako bodo pri tem uspeli narodni socialisti, še ni gotovo, na vsak način pa je njihova zahteva dobro znamenje, ki kaže, da tudi v bratski Češkoslovaški pravilno presojujejo razdiralno delo klerikalizma.

V Franciji se je kriza vlade vlekla

prav tako neznansko dolgo, kakor smo bili tega pri nas včasih navajeni. Predsednik republike je izročil poverilo za sestavo vlade poslancem Daladieru, potem Clementelu ter Tardieuju, od katerih je po mučnih pogajanjih z veliko težavo sestavil

vlado šele poslednji. Njegovi vladi pa že danes napovedujejo kratko življenje in bo najbrže kaj kmalu padla v parlamentu na kakem povsem malenkostnem vprašanju kakor Briandova. V tem primeru najbrže ne bodo več poskušali s sestavo nove vlade, temveč bodo razpustili parlament in razpisali nove volitve. Vprašanje je le, če bo uspeh volitev tak, da bo temeljito spremenil politične prilike v Franciji, ki tudi močno trpi na izrastkih povojnih pojavov parlamentarnega in demokratičnega ustroja.

V Italiji so slovesno obhajali

11. leto zmage pri Vittoriju Venetu in sedmo obletnico fašizma.

Vršile so se, kakor je to že navada, manifestacije po ulicah, pri katerih je sodelovalo na stotisoče fašistov. Sporedno s temi proslavami je zasedal tudi fašistični vrhovni svet, ki ima v Italiji danes največjo in vrhovno moč nad vsemi. Na tem zboru je bila sklenjena preosnova fašistične stranke in miličarstva, ki bo sedaj še močnejše. Ob tej priliki je imel predsednik Mussolini na zbrane voditelje fašizma govor, v katerem jih je opozoril na to, da čakajo fašiste še težki časi in

da bodo ti nastopili posebno v letošnjem osmem letu fašista. Kaj je mislil s tem, ni povedal.

Drugače prizadevajo Italiji mnogo skrbi emigranti, ki so pobegnili: Italije zaradi strahu pred fašizmom

in se organizirali v inozemstvu v veliki organizaciji protifašistov. Ti protifašisti so postali zadnje čase zelo živahni ter so jeli posegati po orožju, napadati v inozemstvu se mudeče fašiste in opozarjati s tem svet nase in na svoj pokret. Posebno odločni so v Belgiji, v Luksemburgu in v Franciji, kjer so izvedli že celo vrsto atentatov na fašiste in jih precej tudi potolkli.

V Rusiji se nadaljujejo kmetijski upori,

ki nastanejo v malih presledkih sedaj na enem kraju, sedaj na drugem te velike države. Boljševiški mogotci si ne vedo proti njim drugače pomagati, kakor da pošiljajo na uporne kmete, ki prav nič ne prizanašajo komunistom komunistično vojaštvo, ki potem kmete kar v množicah strelja in obeša. Kako dolgo pa bo mogoče tako vzdrževati boljševizem, ni težko odgovoriti.

V sosodni

Bolgariji so poboji in umori

na dnevnem redu. Bolgarska vlada je povsem brez moči in si ne ve drugače pomagati, kakor da išče krivcev drugje in ne tam, kjer so v resnici. Poskusila je celo na zelo neroden način npriti odgovornost za te v nebo vpijoče razmere naši državi. Sprejela pa je tako odločen in temeljit odgovor, da ji je kar sapo zaprlo.

V Avstriji rešetajo v parlamentu predlog vlade za spremembo ustave,

ki se mu močno upirajo socialisti. Da pa svet ne pozabi na desničarske bojne organizacije, za to skrbe te same najboljše. Tako so pretekli teden uprizorili Heimwehrovci pravo mobilizacijo, ko so v industrijskem kraju Stockerau nastopili socialistični delavci proti trem članom Heimwehra in zahtevali, da jih neka tovarna ne sme sprejeti v delo. Prišlo bi kmalu do velikega poka in zahvaliti se je le razsodnosti delavstva ter odločnemu nastopu vlade, da do tega ni prišlo. Inozemstvo spremlja z veliko pozornostjo razvoj dogodkov v Avstriji ter se je zaradi tega vršila celo daljša razprava v angleški zbornici, kjer je dejal zunanji minister Henderson, da an-

Anton Stražar:

Gašperček najdenček

Povest iz časov tlačanstva.

(Koniec.)

Par dni zatem sta odšla oče in sin v Ljubljano. V isti sobi, kjer sta pred par dnevi sedela Pečavski in njegov nesrečni sin, pa so sedeli pri najboljši volji graščakinja Elizabeta Špitelska in njena dva sorodnika, ki jima je govorila:

«To je dobro, da je odšel ta bedak. Ti Konrad se boš oglašil tudi v kratkem v Ljubljani in boš pogledal, kje je vstopil v vojaško službo ta kmet. Govoriti znaš dobro; le glej, da dobiš njegovega poveljnika! Plačaj ga, kakor se spodobi, da ga bo dobro šikaniral, mu dajal pelina in ga kmalu spravil... da se ne bo več priklatil nazaj... To vesta, da je moj Kristof ves zaljubljen vanj.»

Črez tri dni je v resnici odjezdil Konrad v Ljubljano in se zadovoljen vrnil.

Tisti večer je zaupno povedal svoji teti:

«Dobro sem opravil; bolje nisem mogel!»

Slučajno je Gašperček videl Konrada, ki se je pogovarjal s poveljnikom. Takoj je spoznal, iz kakega vzroka je prišel. Od tistega časa je začel poveljnik silno sirovo ravnati z Gašperčkom. To so opažali tudi njegovi tovariši.

Pri prvi priložnosti se je Gašperčku pridružil neki stari vojak, Peter Gorenjc, se je klical, in mu govoril:

«Mladi fant, smiliš se mi! Ti imaš hudega sovražnika, veš kaj, pobegniva! Jaz bom to pot ušel že tretjič, a sedaj me živega ne bodo dobili več v roke...»

«Kam hočeva pobegniti?»

«Ne vprašaj! Jaz že vem kam, samo če greš z menoj...»

«Grem!»

Segla sta si v roke.

Dobrih štirinajst dni zatem sta jo že oba odkurila.

Novi tovariš Peter je vodil Gašperčka vso noč. Ko se je začelo svitati, sta se znašla daleč v tubinjskih hribih in se ustavila pred neko kočjo na samotni.

Peter je potrkal. Ko je povedal svoje ime, so se kmalu odprle vežne vrata in sta vstopila.

Preden sta od utrujenosti zaspala, je Gašperček že vedel, kje se nahajata; namreč pri kmetijskih puntarjih, in sicer pri glavnem voditelju, ki je bil Petrov stari znanec.

Obupani kmetje so se skrivaj pripravljali na boj zoper neusmiljene graščake — za staro pravdo. Z velikim veseljem je Gašperček pristopil k puntarjem in komaj čakal, kdaj udarijo.

Tako sladko že ni spal dolgo kakor v tej koči.

Pri oglarju Stržinu, kamor je privedel Peter Gašperčka, se je ta kmalu čisto udomačil. Skupno so hodili na delo in žgali kope, a ob temnih nočeh so imeli tajne sestanke; skoro vselej je prišlo več tlačanov na shode. Pogovarjali so se o vseh podrobnostih, kdaj bodo udarili po graščakih.

Stari in izkušeni vojak Peter je kmalu izuril malo, a dobro četo mladih pogumnih fantov, ki so že poleti začeli napadati grajska krdelca, in to največ v nočeh, ko so se pomikali po tubinjski ali črnogrobniški, pa tudi po moravski dolini. Odvzemali so jim orožje in vse, kar so imeli s

seboj. Ti napadi so postajali vedno pogostejši in že na jesen so se lotili gradov samih.

Med tlačani je vrelo in na zimo je postala kmetijska armada že velika.

Ker že toliko množico upornih kmetov ni moglo voditi le par poveljnikov, so jih izvolili več in se urejali čisto po vojaško. Tako je bil na pomlad pri eni taki četici upornikov izvoljen tudi mladi in pogumni Gašperček za poveljnika.

Po veliki noči v letu 1635. je kmetijski upor izbruhnil in začeli so kar od kraja v posameznih oddelkih napadati in pustošiti gradove.

Seveda tudi graščaki niso tega mirno gledali. Proti koncu aprila je bilo.

V gozdu blizu Špitaliča je imel Gašperček zbrano krdelo upornikov, ki so kurili in pekli drobnico, pa se pripravljali na boj. Ob svitu ognjev je Gašperček govoril upornikom:

«Dragi tovariši, nič manjši sovražniki od divjih Turkov niso naši graščaki. V boj nad nje za staro pravdo!»

Dosti preglavic in strahu so gospodi tisto leto napravili uporniki, a kakor vselej so tudi tokrat podlegli, kajti gospoda je imela orožje in je bila dobro izurjena v bojevanju. Taki so bili kmetje premagani in biči so še huje padali po njih...

Ubogi tlačani so se morali zopet udati v svojo nemilo usodo neusmiljenim graščakom.

Le Peter, Gašperček in še več takih, ki niso imeli nikakega domovanja so se še tesneje združili ter postali, žal, navadna roparska družba, ki je napadala vse od kraja.

Bilo je nekoč pred novim letom. V zimskem popoldnevu sta stopala skozi vasi Rova, Dolenje

gleška vlada z velikim zanimanjem opazuje prilike v Avstriji.

V Zedinjenih državah Severne Amerike so doživeli pretekli teden

ogromen borzni polom,

ki je povzročil nad 30 milijard dolarjev škode, kar je toliko denarja, ki si ga mi navadni zemljani komaj predstavljamo. Polom so že dolgo napovedovali, ker so široki ameriški sloji nalagali svoje prihranke skoro samo v delnice ter s tem preveč dvigali tečaje. Sedaj pa so začele prihajati nenkrat na borzo ogromne količine delnic, dočim je bilo povpraševanje po njih manjše. Zaradi tega so pričele padati cene delnicam sprva počasi, nato pa s tako strašno brzino, da niso mogli njihovega padanja sproti zabeleževati borzni mešetarji, ki se pečajo samo s takimi posli. Po prvih poročilih o pričetku padanja tečajev so vrgli vsi delničarji svoje delnice na borzo ter jih poskušali čim prej prodati. Posledica tega je bila še silnejše padanje tečajev, ki ni prizaneslo niti doslej trdnim papirjem. Tako je izgubilo čez noč na stotisoče ljudi velik del, ako ne vse imetje. Marsikdo, ki je bil še pred nekaj urami milijonar, je postal skoro berač.

prosta zabava z godbo in plesom. Vabljeni vsi od blizu in od daleč.

LJUTOMER. Naša podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva vabi vse člane in prijatelje sadjarstva na predavanje, ki bo v nedeljo 10. t. m. takoj po osmi maši v VI. deškem razredu osnovne šole. Govoril bo sadjarski nadzornik g. Pečovnik o zatiranju sadnih škodljivcev in boleznih. Slišali bomo mnogo zanimivosti, zato ne zamudimo tega koristnega predavanja.

LJUTOMER. Avtobus, ki vozi na progi Ljutomer-Slatina Radenci-Gornja Radgona, smatrajo otroci za čisto neopasno igračo. Tako se je dni obesil neki deček na rezervna kolesa na zadnjem koncu avtobusa ter poskusil «črno» vožnjo. Nekaj časa se je držal krepko; ko pa je omažal, je padel na cesto ter se onesvestil. Drugi otroci polagajo na cesto bruna, ostre črepinje in slično ter ne pomislijo, da lahko povzročijo škodo, če že ne nesreče. Dolžnost staršev in šole je, da opozorede deca na nedopustljivost in kaznivost takih nesmetnih šal.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

PREMALO RODOVITNA IN PRESLABO OBDELANA ZEMLJIŠČA.

Pri nas je še veliko sveta, ki ne daje nobenih pravih dohodkov, v glavnem zaradi tega, ker je dotična zemlja premalo izrabljena in preslabo obdelana. Lahko bi po teh zanemarjenih prostorih veliko več prirastlo, ako bi se zanje malo bolj zavzeli.

Mnogo je prostora, kjer bi lahko imeli najlepše travnike ali pa rodovitne njive, pa jih pokriva malovredna ruša, poraščena semtertja z nizkim grmičjem. To vidimo zlasti po «gmajnah», ki ležijo v ravnini in ki imajo dosti zemlje, ki so pa docela zanemarjene. Namesto same, dobre trave poganja gladež, brinje, mah in druga taka šara, ki nima za pašo nobene vrednosti. Ker so te gmajne skupna last posestnikov dotične srenje, se za pašnik nihče ne briga, razen da se čez poletje vsak dan živina nažene in pase. Gibanje na svežen zraku in na solnčni svetlobi so glavni

činitelji po teh izhujenih prostorih, ki vplivajo na ugoden počut živali. Prave paše pa bore malo dobe, tako da jih je treba po vsaki paši še doma nasititi.

Ti prostori, ki so po nekaterih krajih zelo obsežni, bi se morali času in potrebam primerno obdelavati (gnojiti, branati, trebiti od škodljivega plevela itd.) ali pa razdeliti in predelati v travnike in njive. Eno ali drugo! V tem zanemarjenem stanju jih pa ne smemo puščati, ker nam premalo nesejo in ker nas pred svetom naravnost sramote. Vsak tujec se ob pogledu na take «kulture» spotika in nam upravičeno očita zaostalost in zanikrnost. Če nočemo teh prostorov obdelavati, potem je bolje, da jih razdelimo. V tem primeru se bo pa gotovo vsak potrudil, da jih čim bolje obdela. Čudno, da se pri skupnem uživanju takih prostorov ne moremo lotiti obdelavanja, dočim se po izvršeni razdelitvi takoj lotimo svojega dela!

Naše gmajne, ki so nastale iz gozdnih in drugih parcel, so povsod zanemarjene. Veliko prostora leži na ta način premalo izkoriščenega, kar je velika škoda za naše kmetijstvo. Danes bi moral biti vsak prostor kar najbolje izrabljen. Povsod bi se morala razodevati naša skrb in naše delo. Zlasti mali posestnik se mora potruditi, da ne ostane nič praznega ali premalo obdelanega prostora. Naj se trebijo in očistijo tudi meje, da bo več plodovitega prostora. Prav tako je trebijo in čistiti kamnito zemljo, osuševati mokre lege, napeljavati zemljo na plitva mesta ali tanjšino, kratko, storiti vse, da dobimo več plodonosne zemlje. Kjer ne izda samopomoč, tam se je poprijeti dela z združenimi močmi. Dela je pa še povsod dosti!

Tedenski tržni pregled

ZITO. Prejšnji teden so bile cene kolikor toliko stalne, a v začetku tega tedna so ponekod malo popustile. V naši državi ni v cesah mnogo sprememb. Na ljubljanski blagovni borzi so 4. t. m. ponujali (postavljeno na slovensko postajo; za 100 kg): pšenično, baško, po 237-50 do 250 Din, moko «0» po 355 do 365 Din, turšičično, baško, novo, umetno sušeno, po 195-50 do 200 Din.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Člani Vošnjakove družbe prejmejo letošnje knjige pri novem poverjeniku, učitelju g. Hrastniku Radoslavu. S seboj naj prineso tudi naročnino za prihodnje leto. Knjige prispeje v drugi polovici novembra.

KAMNIK. Naše mesto je zapustil notar g. Ivo Hanžič in se je preselil na svoje novo službeno mesto v Velike Lašče. Gospodu Hanžiču, ki je bil pri nas zelo priljubljen, želimo mnogo uspeha na novem službenem mestu.

RAZBOR PRI SLOVENJGRADCU. Dne 30. oktobra smo slovesno ob pokanju topičev sprejeli novodošlega gospoda župnika. Lepo smo sprejeli našega novega dušnega pastirja in zato upamo, da bomo z njim tudi živeli v zadovoljnosti.

MALA NEDELJA. V nedeljo 17. t. m. točno ob 1/4 se uprizori v Društvenem domu pri Mali Nedelji igra «Mlinar in njegova hči.» Po igri

in Rahlolče dva krepka možaka; starejši je bil Peter Gorenje in mlajši Gašperček najdenček.

Ustavila sta se pred brdskim gradom in vprašala za Boštjana in Jero.

Ze priletna ženica, ki je bila Jera sama, ju je vprašala, kaj bi rada.

Sin se ni mogel več premagovati objel je svojo mater in ji z solznimi očmi voščil srečno novo leto!

Živel je še tudi Boštjan.

Zaman je mati prosila svojega sina, naj zapusti roparsko družbo in naj se pokori gospodi.

«Mama, kako naj se ji pokorim, če me je že kot otroka preganjala! Ako bi se ji izdal, me usmrtijo. Čakajte, vse vam povem!»

In nesrečni sin je povedal svoji materi vse svoje burne doživljaje.

S prijateljem Petrom sta se zamudila par dni v prijazni topli grajski koči.

Nato sta zopet izginili in nihče ju ni videl več.

Razgovor o grdem stricu.

Mirica: «Čuješ, mamica, ali je ljubi Bog ustvaril tudi našega strica?»

Mati: «Tudi.»

Mirica: «No, potem pa se je moral ljubi Bog zelo smejati, ko je videl, kaj je napravil...»

Zvita glava.

Kapetan Sablič je imel zelo brihtnega slugo. Nekoč je prinesel ta svojemu gospodu en rjav in en črn čevlji.

«Osel, ali ne vidiš, da imaš dva različna čevlja?» se je razjezil kapetan.

«Res, čudno, gospod kapetan, pred vratmi Vaše sobe je še en tak par...»

SOTEŠCAN:

Nevesta roparskega poglavarja

(Povest iz starih časov.)

(Dalje.)

«Na delo, Strojini!» se je ojunačil. «Prvovrstne vohune imaš, ki bodo odšli na prežo. Raziskali bodo okolico in zrahljali ovire. Razposlal bom najboljšo moči — može, ki uživajo moje zaupanje in priznanje.»

Obrisal si je čelo, na katerem so se nabirale debele znojne kaplje. Omamljen je vstal in lezel po prstih do ležišča, kjer je počival Lisjak, najbolj prekanjeni ropar in njegov prvi zaupnik. Stresel ga je za ramo ter mu pošepnil, naj gre z njimi; znamenje, katero mu je dal z roko, je pomenilo, naj hodi potihoma, da ga kdo ne opazi. Šla sta navzgor po stopnicah pod razvaline, kjer je bil še ostanek grajske sobane — poglavarjevo bivališče.

Strojini je natočil vrč najboljšega vina ter ga postavil na mizo pred razbojnika. Sedel je v njegovo bližino, nepremično mu je gledal v oči, s komicem se je naslonil celo na njegovo ramo. Napravila sta nekaj globokih požirkov in prigriznila prekajeno svinjetino. Vsak grizljaj sta zopet ponovno zalila.

«Dihurjev plen je okuser», se je obliznil poglavar, ko je načel obilno pičče. «Kdo vé, kje ga je zopet iztaknil?»

«To je Dihurjevo zlato», je dodal Lisjak s polnimi ustmi svinjetine. «V dimnikih cvetejo njegovi zakladi.»

«Vidiš, vsak človek ima nekaj svojega. Ta ima jasen razum, drugi tanek nos, tretji je iznajdljiv najdljiv in prekanjen. Mož, ki ima v sebi vse te lastnosti, je moj posebni zaupnik in to si ti, prijatelj.»

Lisjak je spoznal, da ima poglavar zopet nekaj na srcu, zato ga obsiplje s pohvalo. Taka je bila njegova navada, kadar je gojil kako izredno željo. Delal je kot kovač, ki ogreje železo, preden ga začne kovati.

Strojini je nekaj časa molčal, nakar je povzel mehko in prikupljivo: «Prijatelj, prej si ti poročal meni, zdaj boš pa ti poslušal moje poročilo.»

«Bom», mu je nastavil uho. «Vse svoje misli bom posvetil temu, kar mi boš povedal.»

«Poslušaj, prijatelj. Ali poznaš Grmilje in okolico? Precej daleč je od tukaj, tamkaj menda še nismo bili zaposleni.»

«Grmilje — grad nad prepodom.» — Roparju so se zasvetile drobne mačje oči, zadovoljno si je pogladil trebuh in nadaljeval: «Znane so mi poti in steze, celo znance imam med tamošnjim prebivalstvom. Po ondotnih vaseh me poznajo kot kupca in prodajalca.»

Poglavar je osupnil, nasmeh zadovoljstva se mu je prelival po obrazu. Pohvalno ga je potipal po rami in rekel: «Prijatelj, vedel sem, da imaš povsod poznanstvo. Nikoli se nisem še motil o tebi. Kdaj si pa že stikal okrog Grmilja?»

«Vso okolico sem prehodil lani ob tem času. Poznam tudi graščaka, starega Roberta in njegovo hčerko — lepo Mileno.»

«Ali ti dopade?» ga je slastno prekinil.

«Všeč mi je, ne morem tajiti. Videl pa sem jo le od daleč; pač pa sem slišal ljudi, ki so jo kar občudovali. Kadar se pelje v cerkev ali na spre-

ZIVINA. Na zadnjih sejmih po Sloveniji so ostale cene v glavnem nespremenjene. Za inozemstvo se ne kupuje mnogo.

HMELJ. Povpraševanje po hmelju je še precejšnje, vendar ob skonc nespremenjenih cenah. Krepkeje so cene le za res prvovrstno blago. Žateški hmelj (Češkoslovaška) je imel cene od 17 do 26 Din za kilogram.

JAJCA. Pri nas se nakupujejo jajca po 1-45 do 1-50 Din za kos. Blaga je razmeroma še precej.

VINO. Vinski trgovi v Mariboru so določili, da bodo nakupovali letošnji vinski mošt po naslednjih cenah za liter: mošt s 15 % sladkorja po 4 Din, 16 % 4-50 Din, 17 % 5 Din, 18 % 5-50 Din, 19 % 6 Din, 20 % 7 do 7-50 Din. Za šmarnico plačujejo okrog 3 Din za liter. Kakor javljajo iz Banata, so se tam izredno nizke cene okrepile in se plačuje za mošt po 2 do 3 Din za liter.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:

1 dolar za 56-20 do 56-40 Din;

v devizah pa 4 t.m.:

1 dolar za 56-33 do 56-53 Din;

100 francoskih frankov za 221-82 do 223-82 Din;

100 italijanskih lir za 295-18 do 297-18 Din;

100 nemških mark za 1351 do 1354 Din;

100 avstrijskih šilingov za 793-57 do 796-57 Din;

100 češkoslovaških kron za 167 do 167-80 Din;

100 madžarskih pengov za 987-82 do 990-82 Din.

Istega dne se je trgovala vojna škoda po 430 do 434 Din. investicijsko posojilo pa po 85 Din.

Sejmi

9. novembra: St. Vid pri Stični, Ponikva.

10. novembra: Puconci.

11. novembra: Moravče, Bučka, Ig, Poljane, Laško, Marenberg, Ormož, Oplotnica, Cankova.

12. novembra: Metlika, Bušča vas.

15. novembra: Grahovo, Vransko, Gornja Radgona.

Vesten načelnik gasilskega društva.

Načelnik prostovoljnega gasilskega društva: «Pri tem požaru smo se zopet osmešili. Prihodnjič bom napovedal vajo dan pred požarom.»

hod, tedaj se zbirajo ob poti ter je ne morejo prehvaliti.

«Od blizu bi jo bil ogledal. Potem bi bil šele omamljen.»

«Ali meniš?» Lisjak je ostal popolnoma hladen, dočim je kipela poglavarju iz oči strast in poželenje.

«O tem sem prepričan», je Strojnj odločno potrdil. «Ako imaš le srce in trohico občutka.»

Lisjak, ki ni bil toliko nagnjen na ženske, ga je gledal skoro pomilovalno. «Radoveden sem, zakaj se toliko zanimaš za mladenko, ki zaničljivo gleda vse, kar ni grajsko in plemenito?» ga je začudeno vprašal.

«Zato, ker sem si jo izbral za nevesto. Milena je moj vzor, brez nje ne bom nikdar srečen. Ako jo ne dobim, si bom vzel življenje.»

«Prijatelj, ali noriš? No, pa jo ujemi — zlato ribico, ako se upaš v njeno bližino.»

«Nič še ne slutim, da jo ljubim, ker me ni zapazila. Moje oči so ukradle njeno sliko, katero nosim zaprt v svojem srcu. Od tedaj neprestano iščem poti in priložnosti, da ji nastavim zanko.»

«Težke in nevarne zadeve si se lotil. Mnogo poguma, spretnosti in zvižaje bo treba, preden boš kaj dosegel.»

«Prav zato sem se obrnil nate, da mi boš pomagal. Dozdaj jo poznam samo še po obrazu, vem le, da ji je ime Milena in da je edinka. Radoveden pa sem, v kakšnem ozračju živi in komu je naklonjena, ako ni že zaročena.»

«Vse to bo treba doznati. Name se lahko zanesiš.»

«Prosim te, pusti vse drugo — tajne vhode in zakladnice — toliko časa, dokler ne izvedeš moje naročilo. Povedi me k njej, katero obožavam,

Strašna železniška nesreča v Rajhenburgu

Tri smrtne žrtve

V noči od sobote na nedeljo je vozil iz Ljubljane proti Zagrebu tovorni vlak 41-II, prazne vagonne. Pred postajo Rajhenburg je tovorni vlak ob pol 3. zjutraj uvozil na drugi tir, ker je signal kazal prosto. V istem času je od nasprotne smeri iz Zagreba vozil z veliko brzino ekspresni vlak OS, namenjen, da prevozi rajhenburško postajo po glavnem tiru, ki bi moral biti popolnoma prost. Toda tovorni vlak je vozil v postajo zelo počasi in je v trenutkih, ko se je bližal ekspresni vlak izvozni kretnici, stal še s petimi do osmimi vagoni preko zadnje kretnice.

Drveča lokomotiva ekspresnega vlaka je med tretjim in četrtem zadnjim vagonom prerezala tovorni vlak prav nad železniškim mostom nad potočkom Brestovica, ki se nekaj metrov nižje izliva v Savo. Udarec težkega stroja v prazne tovorne vagonne je bil strašen. Stroj ekspresnega vlaka s tenderjem in štiriostni službeni voz za priljago in mednarodno pošto sta zgrmela preko ograje po bregu v Savo, ki je na tistem mestu zaradi izliva Brestovice že itak globoka, po zadnjem deževju pa tudi še precej narasla. Stroj sam se je zaril v vodo in zemljo, tender je obtičal v valovih Brestovice, dočim je službeni voz poševno obležal na nasipu.

V temni noči je med potniki ekspresnega vlaka, ki jih je iz spanja zdramil močan sunek, zavlada zmeda. Prebivalstvo je bilo alarmirano o nesreči. Ljudje so hiteli proti postaji in takoj pričeli pomagati pri reševanju ob svitu bakel. S takojšnjim poizvedovanjem vlakospremnega osebja se je ugotovilo, da izmed potnikov ni nihče poškodovan, pač pa je bilo takoj jasno, da so postali žrtve katastrofe vlakovodja ekspresnega vlaka Mirko Vodlak, kurjač Jože Jeromen, oba iz Ljubljane, ter strojevodja Rudolf Arzenšek iz Maribora, ki se je bil zvečer nahajal na roko-borbnih tekmi v Zagrebu in je tam naprosil strojevodjo ekspresnega vlaka, da ga vzame s seboj, da še do jutra pride v Maribor. Slutiti pač ni mogel, da se bo peljal naravnost v smrt.

Ko so se pričela prva reševalna dela, ni bilo nikjer najti prometnega uradnika Rantaše, ki je to noč vršil službo. Takoj so ga pričeli iskati in

ga našli v stanovanju, kamor se je zatekel, ki je slišal strašni udarec lokomotive ekspresnega vlaka v prazne tovorne vagonne. Iz obeh rok mu je močno curljala kri. Nesrečnik si je bil v obupu zaradi krivde na katastrofi prerezal žile na obeh zapestjih.

Domači zdravnik, ki je tudi takoj prihitel na postajo, je Rantaša obvezal rane in preprečil izkrvavitve. Kmalu nato so uradnika prepeljali v krško bolnico. Tekom nedelje popoldne se je Rantaša zavedel in dejal pri zaslišanju: «Jaz sem kriv nesreče, ne iščite krivcev drugod!» Zdaj je že izven nevarnosti in računajo, da utegne tekom dobrega tedna okrevati.

Na naravnost čudežen način se je rešil strojevodja ekspresnega vlaka Metle, ki mu pripada glavna zasluga, da katastrofa ni uničila celotnega ekspresnega vlaka in njegovih potnikov. On je prvi opazil ob pasiranju rajhenburške postaje, da se zadnji vagoni tovornega vlaka še nahajajo na glavnem tiru in da je tresk neizbežen. V naglici je v poslednjem trenutku zavrl. To je bilo baš na kratkem mostu preko Brestovice. Sunek je Metleta vrgel iz lokomotive 6 metrov globoko naravnost v Brestovico, kjer je nekaj časa plaval in končno opešal. V poslednjih trenutkih sta mu prišla na pomoč dva železničarja in ga rešila na suho.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

Slivovko pristno domačo eden- in dvakrat žgano ter brinjeve jagode kupim.

Pismene ponudbe pod

344

„Slivovka“
na upravo „Domovine“.

bogato te bom poplačal.»

«Tvoje zaupanje mi je v čast in v plačilo. Potrudil se bom, kolikor bom mogel, da ustrežem tvojim željam. Preden poteče teden, ti bom o vsem natanko poročal.»

«Ne dam ti nobenih nasvetov in navodil, kako se obnašaj. Tvoja modrost prekaša moj razum, kadar je treba kaj razkriti. Sam si začrtaj pot, koder hočeš in kjer ti bo bolje kazalo.»

«Take stvari imam v mezincu. Zaprek se ne bojim; ako bi se slučajno pojavile, jih bom premagal. Bodi brez skrbi, vedi, komu si zaupal.»

«Tebi, ki me še nisi prevaral.» — Poglavar se je pomiril. Zaupal je izkušenemu vohumu kakor samemu sebi. Prav nič ni dvomil o njegovih uspehih, saj ga je zadovoljil vselej, kadar je šlo za kakšno važno zadevo.

Lisjak se je pripravil na pot in založil z denarjem. Oblekel se je v preprosto ponošeno obleko; pokril se je s kučmo in oprl na palico, čez pleča si je obesil lisičjo kožo. Tako se je klatil po grmiljski okolici; navidezno je kupoval in prodajal divje kože, skrivaj pa je vohal okrog graščine in poizvedoval po graščaku in Mileni. Kar je videl in slišal, si je dobro zapomnil.

Nestrpno je čakal Strojnj njegove vrnitve. Pričakal ga je končno ob vznožju Črnega griča pred vhodom v votlino. Povedel ga je s sabo v sobano, kjer ga je najprej pogostil in napojil. Silno je bil lačen in utrujen, celo jezik se mu je zapletal.

«No, kako si opravil? Ali si jo videl? Kdaj bo izpolnjeno moje hrepenenje?» je nestrpno čakal poročila.

Lisjak je prigriznil, zalil in začel pripovedovati. Videl jo nisem, ker se vozi v zaprti kočiji.

Vsak večer se pelje na sprehod; grajski gozd, po katerem se vije uglajena cesta, ji je najljubše sprehajališče.»

«Samo to si izvedel? Kaj pa drugo — okolnosti in razmere?»

«Slabe novice. Milena je zaročena...»

«Ni mogoče. Kakšna nezgoda!» — Strojnj je obstal kakor kamen, tako se je prestrašil. Ni se nadejal takega poročila.

«Prijatelj ne obupaj, nisem še vsega povedal. Res je zaročena, a njen ženin je odšel na bojišče. Priredili so mu slovesno odhodnico, pogoščeni so bili tudi posli in tlačani. Vitez se je genljivo poslovil, na kar je zajezdil konja in odšel s četico vojščakov, ki so se mu prostovoljno pridružili. Prsi so mu krasila visoka hrabrostna odlikovanja.»

«Zdaj je priložnost, da jo ugrabim. V gozdu, kamor se vozi na sprehod, je samota. V temi nas ne bo nihče opazil.»

«Niti sama se ne bo zavedla. Najprej bomo odstranili voznika; Dihur, ki je vaju vožnje, bo bliskoma zasedel njegovo mesto. Kadar se bo znočilo in bomo že daleč od Grmilja, tedaj se ji bom predstavil.»

«Kap jo bo zadela od žalosti in groze...»

«Znal jo bom potolažiti, upam, da ji ne bo škodovalo. Poklonil ji bom svoje srce in bogastvo.»

«Marala bo za roparjevo srce. Pljunila bo na tvoje prilizovanje.»

«Pripravil jo bom z lepo besedo in s plemenitimi dejanji.»

«Hahaha, tvoje besede in dejanja! Zaman se boš trudil, le dobro se zapomni.»

DOMAČE NOVOSTI

* Prvi podpis prestolonaslednika Petra. Ferialni savez bo izdal za desetletnico svojega delovanja med našim narodom svečano publikacijo pod imenom «Naša Domovina». Kakor javlja uredništvo «Naše Domovine», je prejelo od maršalata dvora pismo in fotografijo Nj. kr. Vis. prestolonaslednika Petra z njegovim prvim podpisom. Pod veliko sliko, ki predstavlja našega Peterčka, stoji resni podpis «Petar», kateremu se pozna, da ga je napisala še nežna ročica.

* Opozorilo nabornikom. Naborniki se opozarjajo na člen 54. novega zakona o ustrojstvu vojske in mornarice, po katerem imajo samo tri mesece po izvršenem naboru čas, vložiti pritožbo proti izreku naborne komisije ali kako prošnjo (za vojaško oprostitev, za skrajšanje vojaške službe, za spremembo določenega roka ali dodelitve, za odložitve vojaške službe zaradi študij itd). Po preteku treh mesecev od dneva nabora se morebitne prošnje in pritožbe ne bodo več vpoštevale, ter bo obveljal izrek rekrutne komisije. Ker je novi vojni zakon izšel šele meseca septembra 1929, je za letos izjemoma dovoljeno vlagati vse različne prošnje in pritožbe še do konca tega leta. Naborniki in njihovi svojci se torej v lastnem interesu opozarjajo, da pazijo na določeni termin in da nemudoma vložijo pri svojih pristojnih poveljstvih pravilno kolkovane in z dokazi opremljene prošnje, ki jih morda namestavajo v tem pogledu napravi!

* Rudarjem iz Nemčije. Pogodba, ki jo je sklenila naša država z Nemčijo zaradi socialnega zavarovanja, je ratificirana in je dobila pravno moč. Rente rudarjev za primer nezgode in pokojnine nameščenec, ki so bile svojčas ustavljene s strani Nemčije, se bodo izplačale s 1 decembrom 1929. Interesirani rudarji naj svoje prijave z dokumenti vpošljejo Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev ali njihovim ekspedituram, odnosno bratovskim skladnicam. Natančnejša pojasnila so prejela sreska načelnikstva in občinski uradi, predmetna pogodba pa bo v celoti objavljena v eni izmed prihodnjih števil Uradnega lista.

«Potem bom nastopil s silo — ne glede na njen stan in plemenitost. To pa le v skrajnem primeru, prej bom poskusil druga sredstva in pripomočke. Upam v popolno zmago.»

«Ze naprej ti čestitam. Želim ti obilo stanovitve sreče, jaz ti bom vedno na uslugo. Treba pa bo še mnogo posla, preden prideš do smotra.»

«Delo je začeto ter ga moramo hitro izvršiti. Zdaj je prilika, katero ne smemo zamuditi. Gradovi so osamljeni, plemstvo je odšlo na bojišče, beriči se vlačijo po sencah in zalezujejo dekleta. Grajska gospoda se je omehkužila, zato slabi in propada.»

«Ponkoda se dvigajo uporniki in podirajo gradove. Ljudstvo se je naveličalo tlake in desetine.»

«Pozneje bom o tem govorili. Najprej moram doseči svoj namen in poskrbeti, da bo gladko izteklo.»

«Poklical bom Brađača in Dihurja. Modra svetovalec sta, pa tudi močna in spretna, kadar je treba pokazati junaštvo.»

«Prideta naj, da se bomo domenili. Določiti moramo, kje bomo izvedli napad in kako bomo zabrisali sled za vozom.»

Dolgo v noč so sedeli roparji v poglavarjevi sobani in kovali načrte, kako bodo zajeli Mileno na večernem sprehodu. Izbrali so še nekatere «boljše» tovariše in odrinili drugi dan našemljeni in preoblečeni vsak po svoji poti proti Grmilju.

III.

Ugrabljena nevesta.

Vitez Julijan je držal besedo. Svoji izvoljenki Mileni je obljubil, da ji bo redno pošiljal poročila, kar je tudi izpolnil. Kmalu po njegovem odhodu je

* Maša zadušnica za narodnim mučnikom Gortanom se je brala pred zadnjo nedeljo dopolne v nadžupni cerkvi na Sutni p - i K a m - n i k u. Hišni posestniki so na poziv županstva razobesili žalne zastave. Maše so se udeležila vsa kulturna društva v Kamniku in mnogoštevilno občinstvo, tako da je bila cerkev natrpano polna. Mašo je bral primorski rojak g. Doktorič, ki je imel ob tej priliki nagovor, ki je prežet od ljubezni do bližnjega imel velik vpliv na navzoče. Med mašo je «Lira» zapela dvoje žalostink. Ob zaključku maše je pozval g. Doktorič vse navzoče, da darujejo za Gortanov fond. Uspeh zbirke je bil nad vse pričakovanje lep: 1518 dinarjev 70 par.

* Zlato poroko sta praznovala te dni v Laškem zdrava in čila v krogu svojih otrok in vnukov direktor TPD v p. inž. Adolf Widra in njegova soproga gospa Filomena, rojena Kramerjeva iz znane trboveljske Kramerjeve rodbine. Gospod direktor Widra je dolga leta služboval pri TPD ter je eden njenih najstarejših in najzaslužnejših bivših inženjerjev. Pred svojo upokojitvijo je vodil rudnik TPD v Laškem, kjer uživa sedaj obče spoštovan in priljubljen svoj zasluženi pokoj. Mnogoštevilni znanci in prijatelji zlato-poročencev želijo jubilaroma še mnogo zdravih in srečnih let!

* Polmesečnik «Delo» je začel te dni izhajati v Beogradu. Izdajatelj in urednik novega časopisa je g. Dušan Ivančević. Iz uodnika povzemamo, da je prvi pokrenil misel ustanovitve tega lista pokojni dr. Gregor Zerjav, ki je imel pri tem gotovo v mislih «Domovini» podoben časopis za srbsko preprosto ljudstvo. «Delo» podarja, da je njegova glavna naloga prosvetljevanje naroda in da bo objavljalo samo tako štivo, ki bo služilo ljudski prosveti. «Delo» je posvetilo izredno pristno napisan članek dr. Zerjavu in njegovemu delu.

* Praznik Vseh svetnikov. Kakor vsako leto so tudi na letošnje Vse svete romale povsod velike množice na pokopališča, da se vsaj enkrat na leto poklonijo spominu mrtvih in oddolže dragim pokojnikom. Ljubljana je bila na Vse svete popoldne skoro prazna, kajti okoli 50.000 ljudi je odšlo na obe pokopališči. Zlasti pokopališče pri sv. Križu je bilo izpremenjeno v pravličen vrt, poln zadnjega jesenskega cvetja. Krasni venci

prijezdil na Grmilje vojak, ki ji je prinesel tople pozdrave. Sporočil je njej in graščaku, da je vitez na pohodu k novim zmagam. Njegovo junaštvo bo srečno končalo vojsko in pospešilo povratek v domovino.

Starčku se je pomladilo velo lice in hči je zavrisnila od veselja, ko je čula prijetno poročilo. Vrgla se mu je okrog vratu ter mu žgolela o sreči in zadovoljstvu. Z mehкими občutki je gladil njene mehke lase, nad vse na svetu je ljubil svojo edinko.

«Za solncem pride rada nevihta», so ga nadomna obšle meglene slutnje.

«Oče, nikar me ne strašite», se ga je tesno oklenila.

«Nekam čudno mi je pri srcu. Sam ne vem, kaj to pomeni.»

«Preveč vas skrbi, kar vam povzroča bojazen.»

«Milena, nekaj se bo zgodilo. Krik sem slišal s pečine.»

Hči se je prestrašila in obledela. Znano je bilo, da nočni krik s pečine naznanja nezgode. Ko je pred leti pogorelo bližnje selo, se je razlegal ponoči strašen glas s pečine; ljudstvo se je treslo in čakalo, kaj se bo pripetilo.

«Predsinočnjem o polnoči je bilo», je pravil počasi in boječe. «Začul sem strašno vpitje, misleč, da je na dvorišču, sem odprl okno. Plašno sem se odmaknil, zakaj kričanje je prihajalo s pečine.»

«Ali ste razumeli kako besedo?» je trepetala od groze.

«Čuli so se samo odmevi divjega tuljenja...»

Oče in hči sta umolknila, bala sta se preteče nezgode ter se spojila v tesnem objemu.

in šopki so krasili grobove, vmes pa so gorele svečke. Ob 15. so duhovniki na pokopališču opravili cerkvene obrede, združeni pevski zbori so pa zapeli več žalostink. Na vojaških grobovih je igrala dravska godba žalostinke in vojni kuraf Bonač je imel spominski nagovor. Ves dan so prihajale množice na pokopališče in ga zapuščale šele, ko se je zmračilo. Lepi spominski svečanosti sta bili tudi na Suhem bajerju, kjer so pevci društva Krakovo-Trnovo zapeli več žalostink v spomin nesrečnih žrtev, ter na Taboru, kjer je bila spominska komemoracija v spomin letos umrlih bratov.

* Bivši pristaš nekdanje SLS o svoji stranki. Eden svoječasni glavnejši mož bivše SLS, gospod Janez Kalan, ki se je odrekel svojim političnim prijateljem, je napisal v «Kmetem listu» med drugim tole: «Povedati moram, da je bivša Slovenska ljudska stranka preveč gledala samo na to, da je bil kdo njen pristaš, a premalo na to, kako živi. Sicer nobena stranka ne more ljudi od sebe odbijati; zato tudi 'katoliška' stranka ne more nikomur reči: Ti ne hodiš v cerkev, torej tudi ne smeš z nami voliti! Vsaka stranka hrepeni po moči, zato ji je vsak glas dober. A preveč se je gledalo samo na to, premalo pa na življenje. Krščansko življenje je stopilo preveč v ozadje pred strankarstvom. Za stranko je seveda vsak glas dober; pred Bogom pa, kaj pomaga, če je kdo 'klerikalec', živi pa ne, kakor cerkev zahteva! O takem velja: Ne vsak, ki pravi Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti je, ki pojde v nebeško kraljestvo.' Seveda smo vsi ljudje podvrženi slabostim, če smo še tako katoliški. A če se na 'katoliški podlagi' godijo nerodnosti, je to pohujšanje, hujše kakor če se godi od kake druge strani. To daje povod, da se oni, ki so zunaj stranke, spotikajo nad 'klerikalizmom'. Povem Vam, da mi tudi pri katoliškem društvenem življenju marsikaj ni všeč. Preveč se gleda samo na vnanost, da so ljudje 'naši', a veliko premalo na čednostno življenje in gojitev resnične pobožnosti. Z društvij je veliko truda, za versko življenje pa v primeri s tem trudom malo sadu. Kakšna je razlika, če priredi pohujšljivo igro liberalno, ali če jo priredi katoliško društvo? Zadnje je še veliko slabše od prvega. Ali če se popiva ali ponočuje na liberalni ali katoliški pod-

Okrog graščine je vladala praznота. Hlapci in tlačani so delali na polju, doma je ostal le voznik Luka, ki je pripravljaj kočijo za večerno vožnjo. Milena je gledala na dvorišče skozi okno prvega nadstropja. Ko je napočila določena ura, se je poslovila od očeta in stekla nizdol po stopnicah. Sedla je v zapreženo kočijo, hlapec je zaprl vrata in pognal v dolino.

Na južni strani Grmilja se je širila obsežna ravnina. Med njivami in travniki je peljala bela cesta, kamor je seglo oko, se je raztezala grajska zemlja. Milena je hotela ogledati polje in delavce, ki so kosili, orali in sejali.

Med poljem in gozdovi so ležale grajske senožeti. Tam, kjer je bila zemlja rodovitnejša, so kosili celo trikrat na leto. Čim bolj se je približevala gozdu, tembolj je bila trnjeva in kamenita. Tu so se pasle čede ovac, ki so prenočevale v razdrapanih kolibah. Ob parobju gozda se je vila gladka cesta, njeno zunanjo stran je obrobjala gosta živa meja. Na notranji strani pa so rasla visoka drevesa.

Cesta, ki je peljala dokaj časa med gozdom in pašniki, je končno zavila v gozd okrog griča ter dospela po drugi strani nazaj na planoto. Tuka se je plazil tisto popoldne našemljene; nemirno je stopical in gledal okrog sebe, videti je bilo, da nekoga zalezuje. Ko je zapazil grajsko kočijo, tedaj se je pomaknil v goščavo, kjer ga je čakal tovariš, s katerim sta si potihoma šepetala.

«Pozor, Milena prihaja!» mu je povedal na uho. «Voz bo kmalu dospel do parobja.»

«Kje je poglavar?» se je zgani možak z odurnim obrazom.

lagi?» Taka je sodba o bivši SLS bivšega njegovega pristaša duhovnika, ki piše nadalje tudi to-le: «Ko bi bilo na Slovenskem na kak drug način preskrbljeno, da se čuvajo v politiki pravice cerkve, mislim, da smem reči, da bi duhovniki, vsaj v večjem delu, radi prepustili politiko drugim. Saj smem povedati, kar mi je pred nekaj tedni rekel prav moder prijatelj: Duhovniki so politike siti... Rad verjamem. Saj nam drugega dela ne manjka. Politika sama na sebi ni naš poklic. Pečati se moramo z njo v toliko, v kolikor sega na versko polje, in ker mislimo, da smo pravice vere in cerkve čuvati dolžni. Če pa to drugi storijo, če se to zgodi brez nas, no, toliko bolj!»

* Okrožni kmetijski urad v Celju se je preselil v svoje nove uradne prostore v palači Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica št. 2. Uradne ure so vsako sredo od 8. do 12. in 15. do 18., pa tudi ostale dni so gg. nadzorniki ob istih urah na razpolago strankam, ako niso zaposleni izven urada. Kmetovalci se vabijo, da se v polni meri poslužujejo Kmetijskega urada za brezplačne navseve v vseh zadevah kmetijskega gospodarstva. Pismene vloge je kolkovati s 5 Din.

* Nov radgonski most. Na mestu, kjer je stal lani stari lesen most čez Muro, ki ga je bila poplava odnesla, so pričeli letos graditi novega, ki bo deloma zgrajen iz armiranega betona, deloma pa iz železa. Most, ki bo kakor stari vezal Gornjo Radgono z avstrijsko Radgono, je v glavnem že postavljen in se vrše samo še zaključna dela. Prometu bo izročen še pred zimo. Zgrajen je bil sporazumno in s skupnimi stroški naše države in avstrijske republike, ki sta vsaka prispevali po eno polovico. Na južni strani je jugoslovenska carinska stražnica, na severni pa avstrijska.

* Ročni zemljevid Dravske banovine je izšel te dni v založbi Učiteljskega doma v Mariboru. Ta zemljevid je prav za prav ponatisk Dimnikovega ročnega zemljevida bivše ljubljanske in mariborske oblasti, ki ga je izdala ista založba že pred tremi leti. Obsega pa že novo mejo banovine z izločitvijo Medmurja in črnomeljskega sreza ter s priključitvijo čabarskega. Novi zemljevid se prav prijetno razlikuje od prejšnjega po pestrosti in jasnosti barv, kar kaže lep napredek Mariborske tiskarne v tej panogi. Našim šolam bo s tem

zemljevidom zelo ustrezno. Saj so gotovo prve v vsej državi, ki imajo že sedaj ročni zemljevid svoje banovine.

* Invalidski dom Moslovina-Popovača. Po okrožnici upraviteljstva tega doma je ta invalidski dom sedaj edini v Jugoslaviji po ukinjenju invalidskega doma v Celju. Prostora je v domu še za 120 invalidov; takoj se jih sprejme 40. Pravico do sprejema imajo 100odstotni invalidi. V domu imajo popolno oskrbo in dobivajo od invalidnine eno tretjino (za redova 23333 Din za mesec) na roko za tobak in druge manjše potrebitine, ostala invalidnina pa se izroči njegovi rodbini. Hrana v domu je izvrstna. Zjutraj kava ali mleko, popoldne juha, prikuha in meso, zvečer prikuha (druga kakor popoldne) in meso. Ob nedeljah je svinjska ali telečja pečenka in enkrat na teden močnata jed (kolači). Ker je z domom v zvezi velika ekonomija, so večkrat tudi izredni priboljški. Dom je urejen komfortno, ima elektriko, vodovod, zdravnika, na razpolago so radio, gramofon, kegljišče, bogata knjižnica in drugo. Za prihod v dom imata invalid in njegov spremljevalec pravico do proste vožnje po železnici ali s parnikom. Prošnje za sprejem v navedeni invalidski dom je vlagati po uradnem potu. Prošnji mora prosilec priložiti pravomočno rešenje invalidskega sodišča o prisojilu invalidnine in uverenje o zadnjem invalidskem pregledu.

* Mehikanski kralj pomaranč. V naši državi se mudi že par tednov mehikanski kralj pomaranč Luka Pavlovič, rodom iz Petrovca v Boki Kotorski. Komaj 20 let star je zapustil rodni kraj in šel po svetu. V štiridesetih letih, odkar živi v Mehiki, je postal bogat človek, veletrgovec s pomarančami. Njegova last so ogromne poljane po-

maranč. Vsako leto obišče svojo staro domovino; letos je prišel s svojim sinom, ki se bo šolal v Beogradu. Na svojem ogromnem posestvu v Mehiki zaposluje mnogo rojakov.

* Solska mladina osnovne šole in gojenci obrtne šole v Murski Soboti zbirajo z velikim navdušenjem prispevke za Jugoslovensko Matico namesto venca na grob narodnega mučenika Vladimira Gortana.

* Sneg v Kamniških planinah. Pred več dnevi je sneg močno pobelil Kamniške planine, zaradi česar je pritisnil mraz. Visoko v gorah se sneg drži, dočim je nižje doli skopnel.

* Avtobus Celje—Polzela—Braslovče—Mozirje je pričel obratovati na dan Vseh svetnikov zvečer. Vozi redno zjutraj ob 7. iz Mozirja, prihaja v Celje okoli pol 9., se vrača iz Celja ob pol 11., prihaja v Mozirje okoli 12. ter se vrača 5 minut pred 13. iz Mozirja nazaj v Celje ter vozi ob četrta na 18. nazaj v Mozirje, kjer prenočuje.

* Nov most pri Ljutomeru. Na občinski cesti, ki drži pri Rakovcu preko Kostanjevice v Slamnjak, sta mestna občina Ljutomerska in občina Slamnjak zgradili ličen betonski most s primernimi varovalnimi zidovi. Most je bil že zelo potreben, ker je starega hrastovega podkropavala Kostanjevica ob svojih čestih poplavah.

* Čevljarska ceha v Škofji Loki. Po že desetletja uveljavljeni navadi so se sešli predzadnje nedeljo popoldne «Pri kroni» v Škofji Loki čevljarski mojstri in usnarji k sestanku čevljarske cehe, ki slavi že 303. leto svojega obstoja. Po običaju tega dne prinese predsednik zbranim članom srednje veliko skrinjico, ki jo ključarja (vsakokratni predsednik in podpredsednik) odkleneta po razdobju enega leta. Navzoči pregledajo v skrinjici shranjene listire, cehovske in-

Prostovoljna javna dražba.

Podpisani vljudno naznanjam, da bom prodajal 12. t. m. v Zg. Bitnju hišo z gosp. poslopjem, njive, travnike, gozdove, na željo kupcev vse skupaj ali na drobno. Janez Pevc, Zg. Bitnje, p. Stražišče pri Kranju.

«Ob cesti za gričem prav na ovinku. Tam je tudi Dihur in pomagači. Menda ni treba ponavljati, kako smo se dogovorili.»

«Trenili bomo ko blisk in odhiteli s plenom.»
«Pa ne vsi, to si zapomni. Nekaj jih mora ostati in zabrisati sled za vozom. Kolesnice in kopita bi nas utegnili izdati.»

«Cesta je uglajena in trda ko kamen, kolesa in stopinje se ne bodo poznale. Bodiva previdna in oprezna.»

Roparja Bradač in Lisjak sta šinila v grmovje in hitela za grič k poglavarju. Nesla sta mu veselo poročilo: «Milena je na poti, voz bo zdaj zdej prispel izza ovinka.»

Strojin je šepetal na desno in levo: «Tovariši, pozor! Zavedajte se, da izvajate imenitno delo. Razdelimo se v dve polovici ter se postavimo na obe strani ceste. Ko se bo voz pomikal mimo nas, tedaj planimo in odstranimo voznika. Dihur naj prime za vajeti in požene v divjem diru. Tudi jaz bom prisedel, Lisjak pa naj ostane s pomagači pri vozniku. Kadar ga bodo obdelali, naj zabrišejo sled za vozom. Tukaj je treba največje pozornosti, opravite natanko in zanesljivo. Iskali jo bodo biriči in vojsčaki, pazite, da jo ne uderejo za nami.»

Nagioma in neslišno so se poskrili ob cesti, že se je žulo drdranje voza in peketanje konjskih kopit. Po cesti je drčala kočija, pred katero sta stopala ponosna vranca. Glavo sta držala gizdavo pokoncu, kakor bi se zavedala, da vozita kraljico gomiljske okolice — graščakovo edinko.

Voznik je pritegnil vajeti in tlesnil z jezicem. «Kaj je to? Kje je hotel? Okrog griča na desno tam, na levo cepila pot po dolini. Nepredvidljivo predse na konja, pri čemer je nena-

doma začutil, da je nekdo silno planil na voz ter ga zgrabil za roko. Preden je mogel zakričati, se mu je stemnilo pred očmi, na kar je zdrknil z voza v občestni jarek. Skušal se je izviti in teči za vozom, a razbojnika sta ga tiščala k tlom in tolkla s kamenjem po glavi. Bolestno se je zvijal in stokal, dokler ni omagal in obležal nezavesten. Tedaj sta ga pustila v jarku in začela brisati sledove, koder so se poznali.

Milena ni v zaprtem vozu ničesar zapazila, občutila pa je močan sunek in pritajeno kričanje. Napad je bil izvršen z bliskovito naglico, prav kot je bil zamišljen. Šele ko je voz krenil s ceste, je poklicala voznika, misleča, da se mu upirajo konji, kar se bilo včasih že pripetilo. Ker le ni bilo odgovora in je voz tekel v napačni smeri, je stopila k oknu in hotela odpreti vrata. Strahoma je opazila, da so zaklenjena.

«Luka, ustavi!» je pozvala voznika. «Kdo ti je ukazal voziti ob mraku po tej poti?»

Vsa obupana je stala ob oknu, videla pa ni drugega ko gozd v medli svetlobi večernega solnca. Begale so jo strašne misli, nekaj ji je reklo, da je ujeta. Nekdo je moral podkupiti voznika, ki jo je izročil strahoviti usodi. Njeni tresoči vzdihji so se izlivali v tiho prošnjo: «Kje je rešitelj? Kdo mi bo pomagal?»

Večerni mrak se je zgostil v neprodno temo. Med vožnjo so zaškripala vrata, v kočijo se je priplazil mladenič in sedel k ujetnici na mehko sedalo. Rahlo jo je prijel za roko in rekel: «Ne boj se, dušica. Jaz sem tukaj. Nič žalega se ti ne bo zgodilo.»

Mladenka se je sprva prestrašila, brž pa se je opogumila in odločno nastopila. «Kdo si, predrz-

nik, da se me upaš dotikati?» ga je porinila od sebe.

«Jaz, ki te ljubim», se ji je dobrikal. «Moje oko te je našlo, naključje je tako hotelo. Od tedaj živim le zate, vse drugo na svetu zame nima pomena. Sklepal sem, kako bi te osvojil in zamislil načrt, ki sem ga pravkar izvedel. Narekovala sta mi ga razum in ljubezen. Ne zameri, ako sem napačno ravnal. Nisem mogel drugače.»

«Vse ti odpustim, ako se mirno odstraniš. Luka naj nemudoma obrne konje in krene nazaj na Grmilje.»

«Voznik je zaostal... Precej daleč smo že od ceste...»

«Daj, naj primem vajeti. Tudi jaz znam voziti.»

«Ne morem, Milena. Za vedno si se nastanila v mojem srcu, ne morem te pregnati...»

«Kdo si?» je ostrmela. Ali jo pozna, da jo kliče po imenu? Kdaj jo je videl in kako je prišel v njeno bližino?»

«Ako me izpustiš, dobiš bogato nagrado», mu je obljubila po kratkem molku. «Povej mi, koliko zahtevaš.»

«Nič drugega kakor tebe. Zlato bi pohodil v prah, ako bi moral izbirati med njim in teboj. Osrečiti me moreš le ti in tvoja ljubezen.»

«Te sreče ne boš nikoli doživel. Branila se bom do zadnjega dihajaja, pripravljena sem umreti.»

«Ne misli, da ti strežem po življenju. Čuval te bom kot svoje oko, na rokah te bom nosil, vsega boš imela v izobilju.»

«Od tebe ne maram drugega kakor prostost. Tvoje prilizovanje me žali in ponižuje. Moj oče je graščak, jaz sem njegova edinka.»

signije, med katerimi je znamenit iz leta 1626. Izhajajoči Urbarium z imeni takratnih članov cehe, njihovimi pravicami, raznimi vodstvenimi izpremembami itd. in okroglega, v premeru enega decimetra velikega, v lesu vdelanega, dvovrstno opisanega pečata z grbom, ki z debelo vrstico veže 15 obojestransko popisanih pergamentnih listov posebne knjige cehovskega prava z lastno-ročnim podpisom Marije Terezije. V skrinjici je še mnogo drugih papirjev, ki bi spadali v pregled strokovnjaku. Po običajnem dnevnem redu je bil izvoljen za predsednika ponovno že dosedanji nad 50letni član cehovske družine čevljarški mojster na Spodnjem trgu g. Primožič, za namestnika g. Mijo Blaznik in tajnika trgovec z usnjem g. Janko Potočnik. Skrinjica se je po spominskem sestanku zopet z dvema ključema zaprla, da počaka enakega dne v letu 1930.

* **Meteor ranil dve ženski.** Pred dnevi je v vasi Zvezdana pri Zaječaru padel meteor, ki je bil težak baje 50 kg. baš na voz, s katerim so se vozili svatje k poroki v cerkev. Meteor je laže ranil neko žensko, dočim je teže poškodoval kmetico Cano Milovanovičovo iz Zvezdana. Spočetka so vsi mislili, da je vrgei kamen kakšen zlikovec, a se je takoj izkazalo, da je to nemogoče, ker se je dogodek izvršil na odprtem polju. Kamen, ki je padel med svate, re je baje svetil, kar naj potrjuje domnevo, da je bil meteor.

* **Avtomobilska nezgoda.** Te dni zvečer se je odpeljal mizar Rohel iz Maribora z avtomobilom na izlet v Radvanje. Z njim vred sta bili tudi dve dami. Med potjo se je avtomobil nenadoma znašel v občestnem jarku. Pri nesreči se je avto precej razbil, dočim so ostali potniki po čudčnem naključju skoro popolnoma nepoškodovani.

* **Novice iz Amerike.** Med ameriškimi Slovenci jako dobro znani rojak Simen Ajdišek se je nedavno z avtomobilom odpeljal v Sheboygan in se tamkaj poročil. V spremstvu svoje žene se je dva dni pozneje vračal domov v Milwaukee. Na potu pa se je pripetila grozna nesreča. Voznik Saje je po nesreči zavozil v občestni drog s tako silo, da so potniki padli iz avtomobila in je Ajdišek obležal na mestu mrtve, ostali potniki, med njimi tudi novoporočenka, pa so bili teško poškodovani. — Blizu Evelenthskega jezera so našli smrt štiri slovenski rojaki. Zadužil jih je plin, ki je napolnil njihovo spalnico iz kleti, kjer je uhaljal iz gazolinskega stroja. Mrtvece so našli šele dvanajst ur potem, ko so postali žrtve nesreče. Zrtve so: trgovec Franc Lavrič, njegova žena Ivana, hči Marija in Robert Bradač, dve leti stari vnuk Lavričevih. Pokojni Ajdišek je bil rodom iz Trebelnega na Dolenjskem. — V Slickville je bilo nedavno odslovljenih 150 premogarjev, ker so družbe izgubile naročila za premog. Med odslovljenimi je bil tudi rojak Franc Repovž. Sel je iskat delo drugam in ga tudi dobil. Ze četrti dan zaposlitve v novem podjetju pa ga je zadela nesreča: sesulo se je nanj deset ton premoga. Ko so ga izkopal, je bil v nezavesti in je kmalu nato umrl. Rodom je bil iz St. Janza na Dolenjskem. Zapušča ženo in šest otrok. — V tovarni American Steel se je smrtno ponesrečil rojak Anton Rak, oče znanega slovenskega zobozdravnika dr. Raka v Clevelandu. Ponesrečenec je rodom iz Trboj pri Domžalah. — V Ely (država Minnesota) je nedavno umrl rojak Anton Klančar, star 43 let, rodom iz Roba na Dolenjskem. V Ameriko je prišel pred 24 leti.

* **Smrt na tračnicah.** Te dni se je na tragičen način smrtno ponesrečil v Laškem delavec Janez Lapornik. Pokojni Lapornik se je vračal po delu na progi v Laškem proti domu, zaradi precejšnje naglušnosti pa ni slišal prihajajočega vlaka, ki ga je od strani zagrabil in vrgei pod kolesje. Mož je bil star 70 let.

* **Kuga med raki v Ločnici.** Kakor poroča «Lovec» se je v vodah blizu Rogaške Slatine pojavila med raki kuga. V Ločnici in njenih priobčinah so poginili vsi raki. Raki so bili pordečeni in so deloma že razpadali. V posameznih tolmunih jih je bilo videti po več skupaj. V enem samem tolmunu je bilo deset mrtvih rakov.

* **Smrtno se je ponesrečila na Pobrežju pri Mariboru 82letna zasebnica Marija Breznarjeva.**

Preden je namreč legla k počitku, je starka postavila gorečo svečo k postelji. Sveča se je prevrnila, in zanetila posteljnino. Ko so vdrl v sobo, je bila starka že mrtva. Najbrže se je zadušila.

* **Žalosten konec lepe mladenke.** 24letna Lizika, izredno lepa mladenka iz Gričic pri Ceremošnjicah, je nedavno hotela odpraviti plod svoje ljubezni ter se je zglasila pri babici v Ceremošnjicah, proseč jo pomoči. Babica jo je poslala k svoji prijateljici v Ljubljano, ki ji je plod v šestem mesecu odpravila. Liziki je par dni pozneje postalo doma tako slabo, da so jo morali prepeljati v tukajšnjo žensko bolnico, kjer so ugotovili zastrupljenje krvi. Lizika je kmalu nato preminula. Proti krivcem prerane smrti nesrečne mladenke je uvedeno kazensko postopanje.

* **Nezgoda.** Gostilničar Karel Prinčič v Hotinji vasi je padel po opolzkih kletnih stopnicah tako nesrečno na neko steklenico, da se je teško poškodoval na levem rencu. Ponesrečenca so morali odpeljati v mariborsko bolnico.

* **Samomor 20letne mladenke.** Pred dnevi se je utopila v valovih Save v Kurji vasi pri Jesenicah 20letna Tončka Suščeva, hčerka tovarniškega predelavca na Savi. Pokojno Tončko, ki je že dalje časa bolehal na živcih, je usodnega dne obiskal na njenem domu njen fant, ki je bil vedno zelo dober z njo ter se je za njeno zdravstveno stanje vedno zanimal. Po kratkem mirnem razgovoru s fantom in potem z domačini je šla ven in za seboj zaklenila stanovanjska vrata, tako da ji domači niso mogli slediti. To je postalo sumljivo in so takoj domnevali, da nekaj namerava. Skočili so skozi okno in že so žuli iz savske struge Tončkine klice na pomoč. Ker je bila noč temna, a Sava zelo narasla in deroča, je bila vsaka pomoč izključena. Šele po četrtturnem iskanju so jo našli fantje Mirko Knific, Lojze Komic in Klun Polde ter jo potegnili mrtvo iz vode.

* **Neprevidnost.** Predzadnje sredo zvečer so v Hrastniku sedeli fantje v sobi in se pogovarjali. Mladič Avgusti se je igral s flobertovko. Po nesreči se je pištola sprožila in krogla je šla skozi laket ene roke v drugo roko mladeniča Petra Sentočnika, kjer je obtičala. Sentočnik je namreč držal roke navzkriž. Tako je krogla zadela obe roki. Prvo pomoč je nudil zdravnik g. dr. Neuberger.

* **Zgodba s prekmurskim pozvačinom.** Pozvačin imenujejo Prekmurci moža, ki ves opletan s papirnatimi trakovi in opremljen s čutaro vina, s kolom, na koncu katerega je ježeva koža, in s trompeto hodi vabit ljudi k ženitovanskim gostijam. Tak pozvačin je prišel te dni v Mursko Soboto. Bilo je že temo in možak je kar na lepem sredi mesta začel trobiti k ognju. Ljudje so se zbudili in v Gasilskem domu se je hitro zbralo okoli 20 gasilcev, katerih trompeta je tudi začela opozarjati ljudi na požar. Končno pa se je doznalo, da ni nikjer ognja, nego je pozvačin malo povlekel Mursko Soboto. Kazni sveda ne bo ubežal.

* **Slovensko delavsko podporno društvo v Lensu na Francoskem,** kjer je zaposlenih mnogo naših rojakov rudarjev, prav lepo napreduje. Društvo je bilo lani ustanovljeno, šteje danes že nad 150 članov ter ima svoj dober pevski zbor, dramski odsek in lepo knjižnico, ki se stalno izpopolnjuje. V zadnjem času se je društvo odločilo, da zgradi v Lensu Narodni dom kot kulturno in socialno središče naših rojakov v pokrajini Pas de Calais. Na svoji francoski turneji se ustavi Glasbena Matica tudi v Lensu ter bo priredila našim rojakom koncert slovenskih in jugoslovenskih pesmi. Za to prirediteljska vlada v vsem revirju med našimi rudarji največje zanimanje.

* **Zasledovan svedrovec.** Nedavno je izvršil neki 36letni Anton Somer z Brega pri Ptujju drzen vlom v stanovanje nadučitelja Ambroža Rusjana v Dornovi. Somer je odnesel iz omenjenega stanovanja par črnih gjerice, zelen sviter, usnjato aktovko, 10 komadov ključev, dva poročna prstana, usnjato denarnico, 100 dinarjev gotovine, zlato verižico, več ur, obeskov, broš, zapestnic in drugih dragocenih predmetov. Drzni

vlomilec je po uspelem vlamu neznan kam pobegnil in ga orožniki ne morejo izslediti.

* **Pretep in streljanje med cigani.** Ciganska družina Brajdičev se je te dni nastanila v neki hosti v okolici Vavte vasi pri Šmihelu. Pred par dnevi je nastal v ciganskem taborišču velikanski krik, ki se je razvil v splošen tepež. Pričeli so pokati tudi revolverski strelji. Padlo jih je nad deset. Cigani so se v splošnem tepežu posluževali poleg strelnega orožja tudi kolov, sekir in nožev. Na bojišču je slednjič obležal smrtno ranjen cigan France Brajdič, Pavel, Matija in Tomaž pa so bili več ali manj poškovanji. Vsi drugi so po končanem pretepu pobegnili. Ranjenci se nahajajo v bolnici v Kandiji.

* **Med vožnjo ga je okradla.** Gostilničar in trgovec z žganjem Matija Skiber iz Cvišlerjev se je nedavno odpeljal po poslih v Ribnic, Dolenjo vas in Rakitnico. Ko se je pozno ponoči vračal iz Rakitnice skozi Jasnice proti domu, ga je malo pred gostilno v Jasnicah naprosila neka ženska, naj jo vzame s seboj na voz. Gostilničar se je ženske usmilit. Med tem, ko sta se peljala, sta se enkrat krepčala tudi v neki gostilni. Tam pa je neznanica ukradla iz žepa sukniča Skiberju listnico z 2000 dinarji in odšla svojo pot. Okradenec je tatvino zapazil šele v gostilni «Pri vrani» v Kočevju.

* **Dve žrtvi noža.** V ljubljansko bolnico so pripeljali dve žrtvi podivjanih vaških fantov. Prvi je bil Adolf Jančar, hlapec pri posestnici Strnoletovi, katerega je neki pretepač z nožem sunil v prsa in ga nevarno poškodoval. — Delavec Jožeta Plahutnika iz Toplic pri Zagorju je udaril Anton Uršič s steklenico po glavi, mu prebil lobanjo in ga po vrhu sanil še z nožem v levo roko. Tudi Plahutnik je moral v bolnico.

* **Vlom v denarni zavod.** Neznani storilci so v eni zadnjih noči izvedli skrajno drzen vlom v prostore Ljudske posojilnice in hranilnice (župnišče) na Viču. Vlom so izvedli prav strokovnjaško. Ko je prišel zjutraj naslednjega dne pater dr. Ploj na hodnik, je zapazil, da so vrata, ki vodijo v pisarno omenjenega zavoda, odprta. Čim je stopil v pisarniške prostore hranilnice, je ugotovil, da je okno odprto, istočasno pa je zapazil, da je vdrt šipa na oknu in prelepljena z nekim časopisnim papirjem. Zavedel se je mahoma, da je bil tekom noči izvršen vlom, in hitel je prebuditi ostale patre. Ti so se zbrali takoj v pisarniškem prostoru imenovanega zavoda in so hkrati opazili seveda tudi, da niso odprte le omare in miznice v pisarni, marveč da je vlomljena tudi težka blagajna znamke Wertheim. Patri so alarmirali tudi policijo, na kar so dognali, da so neznani storilci blagajno izrezali po vseh pravih vlomilske umetnosti ter ukradli iz nje okrog 11.000 Din gotovine. Blagajno so narezali drzni svedroveci od strani. Napravili so tako zvano «svinjsko nogo» popolnoma po vzoru tržaških vlomilcev, ki imajo v zadevnih vlomih naravnost sijajno prakso. Kakor domneva policija, je mogoče, da je ta vlom izvršil prošluli vlomilec 34letni France Papež, ki je bil lansko leto obsojen pred ljubljansko proto na dve leti ječe zaradi vlomov in tatvin. Mož, ki je po poklicu klepar, a je tudi izboren mehanik, je imel v družbi najbrž 33letnega Jožeta Skubica iz Notranjih gor. Lopova bi imela odsedeti v zaporu še večmesečno ječo, a sta pred nekaj dnevi pobegnili kot kaznenca od dela iz Begunj pri Lescah na Gorenjskem.

* **Iz bolnice je zbežal.** Horvath Karel, ki so ga že pred tedni prijeli orožniki zaradi neke grožnje in je zaradi upiranja dobil z bajonetom sunek v pljuča, je ponoči med 29. in 30. oktobrom v bolniški opremi pobegnil iz bolnice v Murski Soboti. Imenovani je kazal znake blaznosti in so ga nameravali prepeljati na Studence, da bi se preiskalo njegovo duševno stanje. Sorodniki so ga pa najbrž opozorili na to in zato je ponoči pretrgal mrežo na oknu ter brez sledu izginil.

* **Umor Slovenke v Graecu.** Te dni je razburil prebivalce Idelhofgasse v Graecu strašen zločin. V hiši št. 68 je častniški namestnik Johann Model umoril svojo pastorko, komaj 16letno Heleno Zabukovškovo. Njena mati, Modelova žena, je že

dan poprej odpotovala v svoj rojstni kraj Teharje. Sosedje so najprej slišali iz stanovanja obupno klicanje Helene: «Oče, ne ubij me!» Naenkrat je pritekla Helena v sami spodnji obleki iz stanovanja ter trkala na vrata soseda Gerečnika, ki ji je takoj odprl in vrata še zaklenil za njo, da bi jo rešil pred podivjanim očmom. Tudi pa je vrata s silo odprl ter z naperjenim vojaškim revolverjem skočil proti svoji pastorki. Z besedami: «Tako, sedaj je pa konec!» je oddal na njo tri strele. Nesrečno dekte je izdihnilo v nekaj sekundah. Morilca so kmalu aretirali. Kakor se je ugotovilo, je hotel Model, ki je znan sirovež, nesrečno deklico posiliti.

* **Razprava proti štirim ljubljanskim komunistom.** Dne 4. t. m. se je začela pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu razprava proti Pavli Kastrinovi, Mariji Drašlerjevi, Lazarju Nešiču in Jakobu Zorgi, ki so obtoženi zaradi širjenja komunistične propagande med ljubljanskim delavstvom. Obtoženi zanikajo krivdo.

* **Roparski umor,** izvršen pred enim letom na cesti Ptuj—Ljutomer blizu Sv. Tomaža, katerega žrtev je bil moj sin Viktor Podplatnik, še do danes ni pojasnjen. Kdor mi more povedati kaj zanesljivega za izsleditev morilca, mu izplačam 1000 Din nagrade. — Podplatnik Franc, posestnik in mesar, Sejanci, pošta Sv. Tomaž pri Ormožu.

* **Maskirani vlomilci v Ratanski vasi.** V Ratanski vasi pri Rogaški Slatini so se pojavili te dni štirje maskirani razbojnik, ki so zvečer vdrlji v hišo posestnice Karoline Plemenitaševe. Tatovi so odnesli iz stanovanja dve kompletni moški obleki, suknjo, klobuk, sokolski krog, več parov čevljev, perilo, več godbenih instrumentov in razno zlatnino v skupni vrednosti 7000 Din. Storilci so govorili hrvaško in so bili oboroženi z gorjačami.

* **Pri astmi in boleznih srea,** prsi in pljuč, škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravne **Franc Jožef-ove grenčice** velike važnosti. Klinički svetovnega slovesa so opažali pri jetičnih, da v začetku boleznih porajajo se zapreke ponehavajo s pomočjo **Franc Jožef-ove vode**, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak bolnik boji. — Franc Jožef-ova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Iz zidarja je postal sodar.** K sodarskemu mojstru Filipu Orešniku v Celju je prišel pred tedni neki moški in se mu ponudil v službo kot brezposelni sodarski pomočnik. Ker ga ni potreboval, ga je Orešnik odklonil. Nato ga je prosilec naprosil za posojilo 30 Din, katere mu je mojster dal, neznanec pa mu je zastavil svojo delavsko knjigo, glasečo se na ime Andreja Peterce, sodarskega vajenca iz Bizovika pri Ljubljani. Orešnik je šele pozneje opazil, da je Peterca popravil v knjigi označbo poklica zidarja vajenec v sodarski.

ŽENSKI VESTNIK

Nekaj nasvetov kuharicam

Tudi kuhanje je umetnost. In ni vsaka kuharica, pa naj se je učila v dobrih kuhinjah in tudi sama že veliko kuhala, že tudi dobra kuharica. Pa tudi nista dve kuharici, ki bi kuhali popolnoma enako. Vsaka ima svoje načine in navade. So pa malenkosti, ki igrajo pri kuhi veliko vlogo, malenkosti, od katerih je odvisno, ali je jed bolj ali manj okusna. Marsikatera izkušena kuharica morda ne ve za eno ali drugo takih majhnih skrivnosti, ki tvorijo skupaj kuharsko umetnost, zato se hočemo tu malo o tem pogovoriti in dati nekaj nasvetov.

Ni vseeno, kako kuhaš recimo krompir. Krompir bo imel veliko boljši okus, če ga pristaviš k ognju z mrzlo vodo in ga pustiš počasi vreti, kakor pa če naliješ nanj kropa in ga potem pustiš vreti, da kar lonec poskakuje.

Ali na primer juha: Juho pristavi vedno z mrzlo vodo, če hočeš, da bo čista in okusna, nikdar pa ne z vročo vodo. V juho daj zelenjavo vedno šele potem, ko je že začela vreti. Za v juho pripravi vedno več vrst zelenjav, kakor peteršilj, korenček, čebulo in zeleno, to je neobhodno potrebno. Če pa hočeš, juho še zboljšati, dodaj tudi list zelja, ker zelje naredi juho čisto, a še boljši je štor od zelja. Malo popra, lovorjev list, muškato cvet in malo paradiznika, svežega ali v mezgi, to tudi ne sme manjkati v juhi.

Juha naj vre ves čas prav počasi in to vsaj dve uri. Če hočeš, da bo juha zares dobra, krepka in okusna, je tudi nikar preveč ne zalivaj. Od pol kile mesa dobiš štiri krožnike juhe, kar jo več zaliješ, jo le oslabiš. A bolje je skuhati manj juhe in tisto okusno dati na mizo, kakor pa družino obdariti z veliko skledo tenke juhe, ki izgleda kakor pomije in ni ne kropa ne voda.

Pređen v juho kaj zakuhaš, jo postavi za pet minut na kraj štedilnika, da se ustoji, nato jo šele prevedi v posodo, v kateri jo misliš zakuhati. Juho pa zakuhaj vedno šele potem, ko je spet zavrela. In med tem ko juho zakuhaš, naj spet počasi vre. Pređen daš juho na mizo, nareži vedno malo drobnjaka (šnitliha), a pozimi, če nimaš drobnjaka, pa malo sesekljanega peteršilja. Peteršilj je lahko tudi suh, dá vseeno dober okus, vendar moraš suh peteršilj dati že preje na juho, da samo enkrat prevre.

Kakor moraš pristaviti meso, krompir, kisló zelje ali repo vedno le z mrzlo vodo, tako moraš pa špinačo, sveže zelje, ohrovt in sploh drugo zelenjavo vedno dati kuhati v slan krop. Zelenjave ne kuhaj nikoli pokrito, če hočeš, da obdrži pravo barvo; zlasti špinača porjavi, če jo kuhaš pokrito. Nasprotno pa kuhaj suh fižol, grab ali pa lečo vedno pokrito in v toliko vode, da stoji voda ravno čez in da pokrije jed v posodi. Gledati moraš tudi, če se je voda pokuhala, da imaš v loncu vedno pripravljen krop, s katerim lahko prilivaš.

Nadaljevali bomo o teh stvarih, zadevajajočih kuho, še prihodnjič.

Za kuhinjo

Sesekljana telečja pečenka. Pol kile telečine (ki si ji odstranila kožice in žile) seseklaj ali na stroju faširaj in ob enem tudi malo prekajenega špeha. Dodaj eno v vodi ali mleku namočeno žemljo, ki si jo ožela, nato malo popra, ocvrte čebule, sesekljanega peteršilja, limonine lupine in eno jajce ter posoli. Vse to dobro zmešaj, npravi obliko štruce, jo povaljaj v moki in deni peči na razgreto mast. (Vzemi dve žlici masti.) Peci pečenko približno pol ure, vmes jo večkrat polivaj z mastjo, v kateri se peče, nazadnje pa prilij par žlic vode, da dobiš malo soka. Ko je pečeno, razreži na kose, naloži na krožnik in polij s sokom.

Svinjsko meso s pivom. Vzemi pol kile svinjine in razreži na kose kakor za golaž. V kozi razbeli mast, zarumeni na njej eno veliko drobno zrezano čebulo, na kar daj gor meso in ga praži tako dolgo, da se opeče, na kar posuj po mesu poldrugo žlico moke in tako dolgo mešaj, da se tudi moka zarumeni. Nato daj, po okusu, rdeče paprike, zmešaj in zalij z eno čašo piva, na kar premešaj. Ko je prevrelo, zalij, če treba, še z vodo. Sok ne sme biti predelek, ampak bolj zgoščen. Ko je vse skupaj pol ure vrelo, prideni malo kumina in zrezanega zelenega peteršilja, pusti še enkrat prevreti, na kar daj na mizo. Zraven daš lahko riž, makarone, krompir, polento in slično, kakor b golažu, ter solato.

Ajdova torta. V skledi dobro pretlači 14 dek sirovega masla, nato dodaj 4 rumenjake in 14 dek sladkorja. Vse skupaj mešaj (vedno v eno stran) pol ure, da postane čisto gladko, na kar dodaj 14 dek zribanih mandeljnov ali orehov ali pa lešnikov, zmešaj in dodaj 14 dek ajdove moke, na kar spet zmešaj in dodaj za noževo konico jedilne sode in spet zmešaj. Nato naredi sneg in štiri beljakov in ga nalahko primešaj. Tortin model dobro namaži s sirovim maslom, deni

noter testo in peči eno uro. Ko je torta pečena, jo postavi na hladno. Hladno prereži in namaži s poljubno mezgo (marmelado).

Praktični nasveti

Da perilo pozimi ne zmrzne in se ne lomi, kadar se suši na prostem, prideni vodi, v kateri perilo zadnjikrat izpiraš, nekoliko kuhinjske soli. Paziti pa moraš, da se sol popolnoma raztopi, to je, da je enakomerno primešana vodi.

Zdrobljen boraks prežene ščurke, ako ga vsako noč dva do tri tedne nasipujemo okoli špranj in lukenj, oziroma tam, kjer se pojavljajo ščurki.

Sobno opravo iz orehovega lesa očistiš najlepše, ako jo zdrgneš z mehko krpo, pomočeno v laneno olje, in nato dobro zbrišiš še s suho volneno krpo.

Pločevinasto posodo treba snažiti z vročo vodo, kateri je primešana soda. Rjaste madeže na taki posodi namažimo s petrolejem, na kar jih odrnemo z gladilnim papirjem (šmirglom). Seveda je treba nato posodo dobro umiti, da izgine z nje duh po petroleju.

Pređen spraviš jeseni krompir v shrambo, ga prej dobro presuši in preberi. Vse kar je slabega in objedenega, moraš odstraniti. Če spraviš krompir v zaboj, ga zloži tako, da napraviš ped debele plasti, vmes pa naložiš deske, časopisni papir ali pa slamo, na vrh pa še plac slame za primer, ako se je bati mraza. Na tak način spravljen krompir ne kali tako rad in se dobro drži do poletja. Zaboj je najboljši tak, ki je zbit iz lat, ki so do 5 cm narazen.

Ljudsko vseučilišče

Uravnajmo delo in počitek v skladu s naravo!

O grškem modrijanu Diogenu se pripoveduje, da je stanoval v sodu. Ko je prišel nekoč k njemu kralj Aleksander Veliki in ga vprašal, kakšne želje ima, mu je odgovoril: «Pojdi mi s solnce!» Solnce je edino, kar imam, ti si le senca solca. V tej pripovedki je izraženo nekaj več kakor samo čudaštvo starega modrijana, je obenem slavospev solncu, viru vsega življenja in naše moči.

Kljub temu, da je moderni svet spoznal važnost solnea, njegovo življensko in zdravilno moč in se ne boji več izpostavljati kožo njegovim pripekajočim žarkom, je naše življenje, zlasti po mestih, v hudem nasprotju s tem spoznanjem. Kljub temu, da človek globlje spoznava narodo kakor kdajkoli prej, se na drugi strani vedno bolj oddaljuje od nje. Solnce nam že samo kaže, kako naj razdelimo dan v delo in počitek.

Solnce pride od vzhoda. Na vzhodu se vsak dan nanovo rodi, a koliko je ljudi, ki prespe jutranje solnce. Aprila, maja in junija je zlat čas jutranjega solnea, ki se prikaže na obzorju ob petih, ob štirih in ob treh. Ob štirih zjutraj je že svetel dan — koliko ljudi je tedaj še v leni postelji! Človek bi se moral končno zavedati, da je treba uravnati razdelitev dneva po solncu. Pozimi začnemo dan, ko je še noč, polet. pa, ko sije solnce že par ur. To velja predvsem za mesto. Koliko naravneje živi kmet, če vstane poleti s solncem, kakor pa meščan, ki prespi zjutraj najlepše ure in si daljša zvečer dan z umetno lučjo. Ze stoletja opozarjajo prosvetljeni možje na nenaravnost takega življenja. Vedno zaman.

Ne le solnčni dan, temveč tudi delovni dan bi moral biti pozimi krajši kakor poleti. Mar ne vemo, da potrebuje človek pozimi več spanja kakor poleti? Daljša noč zahteva tudi od človeka daljšega spanja, daljši dan dopušča več ur dela. Pozimi potrebuje človek devet do deset ur spanja, poleti pet do šest ur. S ponočnim življenjem pozimi in spanjem, ko je že dan, poleti delamo silo naravi in grešimo proti naravnim zakonom in zakonom življenja. Grehi proti tem zakonom

Samo še kratek čas se bo vršila

OGLEJTE SI

JESENSKA VELEPRODAJA

PRI TVRDKI

PREPRIČAJTE SE

J. GROBELNIK
LJUBLJANA, MESTNI TRG

Prvovrstno blago dobite ob tej priliki po naslednjih cenah:

Moško

Ševjot	58
Češki štof	78
Kamgarn	98
Kamgarn	125
Kamgarn	156
Double	105
Double	125
Double	145
Prvovrstni	170

Ženski plašči

Vzorčast	75
Češki	105
Fini	135
Fini	165
Fini	195

Pliš in žamet

Perilo

BARZUNI

gladki	29.50
fini	38.—
rožasti	29.—
tkani	42.—

BARHENTI

trpežni	11.—
dobri	13.—
fini	16.—

FLANELA

Za srajce	11.—
Pralna	15.—

kar bo Vaš velik prihranek pri dobrem blagu.

*Velikanska izbira
Pričakujem Vaš poset*

pa se morajo slednjč mašdevati nad našim zdravjem.

Naravno bi bilo, da bi se naš delovni dan ravnal vse leto po solncu. Ob zimskem solnčnem povratu imamo najkrajši dan, ob poletnem najdaljšega. Naravno bi bilo, da bi se delovni dan začel eno uro po solnčnem vzhodu in končal eno uro pred solnčnim zahodom. Glavna stvar je, da se tudi delovni dan ravna po solncu; zato bi moral biti med zimskim in poletnim solnčnim povratom vsak dan daljši, nato pa zopet vsak dan krajši.

Vse življenje na zemlji je odvisno od solnea. Solnce vzbuja, plodi in ohranja vsako življenje, določa letne čase in dolžino dneva. Če uravnamo po njem delovni čas, bo tudi kakovost našega dela boljša. Pregovor pravi: Rana ura, zlata ura. Podnevi gre delo bolje in hitreje od rok kakor ponoči, ki jo je že naroda, ki jo zagrinja takrat v temo, določila za počitek. Kdor dela ponoči in spi podnevi, trpi dvojno škodo: počitek ob svitu solnea mu manj zaleže, delo ob času, namenjenem

za počitek, ga bolj utruja in gre slabše in počasneje od rok.

Čim bolj skuša človek spraviti svoje življenje v sklad s narodo, tem bolje je zanj. To je sklep zdrave pameti. Življenje po mestih pa je tako urejeno, kot bi solnce vsak dan ob istem času vzhajalo in ob istem času zahajalo in bi bil dan vse leto enako dolg. Mar ni proti naši pameti, da ležimo v postelji ure in ure, ko je solnce že na nebu, in da podaljšujemo dan v temno noč? Misleči možje so že zdavnaj opozorili na to neskladnost, svet pa živi po svoji stari navadi.

Kmeta sili že naroda sama, v kateri se giblje in prideluje kruh, da živi pametneje kakor meščan. Zato je njegovo življenje veliko bolj zdravo. Vsi bi morali vstajati najkeseje s solnčnim vzhodom in se zavedati, da so jutranje ure najplodovitejše. Star angleški pregovor pravi: Zgodaj spat, zgodaj pokonci dela ljudi zdrave, močne in pametne.

Tudi človek je otrok solnea, luči. Luč naj zmaga nad temo! Tako bo človek zdrav in zadovoljen, močan in lep, pameten in srečen!

IZ POPOTNIKOVE TORBE

† Antonu Vovku v spomin

Bled, novembra.

Rekli smo mu «boter». Nekako pristojalo mu je to ime, ali zaradi njegove dobrosrčne pristne gorenjske, botrske narave, ali pa zato, ker je bil res mnogim otrokom boter; dasi se je dal pri takih prilikah vedno nadomestovati, je vendar rad napravil uslugo vsem, ki so ga prosili. Imel je v tem pogledu svoje trdne nazore, ki so izhajali iz njegovega globokega prepričanja.

Naprednjaštvo mu ni bila prazna fraza, ampak trdna zavest, utemeljena v njegovem samostojnem mišljenju, lastnem preudarku in premisleku. Zato je črtil vsako polovičarstvo, klečeplazenje in hinavstvo. Stal je kakor visok, pravi gorenjski hrast sredi Bleda. Bil je pristen Gorenjec, pravi tip svojega kraja; kadar se je postavil v prejšnjih letih v družbi drugih Blejcev v svoji narodni noši, si se nehote spomnil na Vodnikovega Kranjca. Pod njegovo krepko, na videz nekoliko trdo zunanjostjo se je skrivalo blago srce, pred vsem pa jasen um, ki je sam zase razrešil tudi vprašanja, o katerih navadni ljudje neradi premišljajo. Dasi je bil med najboljšimi in najmočnejšimi gospodarji na Bledu, se ni štulil v ospredje, ker je imel o vsem svoje trdno, jasno mnenje, in se in hotel pripraviti z ljudmi, ki so se dali voditi drugim.

Bil je mož, ki je vzrastel sam iz svojih tal, poln gorenjskega in blejskega ponosa, zato ni meral hinavcev in slabičev brez lastnega prepričanja. Krog njegovih prijateljev je bil ozek, a ti so poznali njegovo zlato srce in vnelo za občni napredek.

Ko je v mladosti prevzel gospodarstvo, je bil Bled šele v začetku svojega razvoja in domačini so se umikali tujcev. Tujski promet, dasi dobičkonosen, je postajal nevaren za slovenski Bled. Zato je uredil na svojem posestvu kopališče in zračne kabine in Pension Vovk si je pridobil kmalu dobro ime med blejskimi tujskimi napravami.

Bil je vedno vnet za povzdigo Bleda in deloval za njegov napredek od prvih začetkov, dasi so velikopotezni načrti pogosto naleteli na malenkostna nasprotstva. Lahko rečemo, da je bil med prvimi graditelji današnjega Bleda in v prvih vrstah onih, ki so prav pojmovali zahteve modernega tujskega prometa. Njegova hiša je bila dom gostoljubja za slovenske kulturne potnike, sokolska in narodna misel je imela tu svojo oporo, pred vsem lepo in srečno pa je bilo družinsko življenje, sloneče na soglasju src in pametni vzgoji, ki je nudila otrokom samostojen razvoj do njihove sreče.

Sedaj ni več Antona Vovka pod prijazno Pecovco. Njegovo krasno urejeno posestvo sredi Bleda bo pričalo še dolgo, da je tu živel in delal moder gospodar in letopisi Bleda mu bodo iz najtežjih let našega sedaj svetovnega letovišča ohranili hvaležen spomin.

ZANIMIVOSTI

Zalostne razmere v Rusiji

Zanimiva razprava o razmerah v Rusiji je izšla te dni v nekem pariškem časopisu izpod peresa francoskega pisatelja Panaita Istratija, ki je bil nedavno še sam navdušena komunist. Panait Istrati se je vrnil šele pred letom dni v Francijo iz Moskve, kjer je bival od boljševiške revolucije. Nihče ne ve, kakaj je doslej o razmerah v sovjetski Rusiji molčal. Najbrž je kot bivši komunist razmišljal, ali bi kazalo povedati delavstvu vsega sveta, kakšne so v resnici razmere pod boljševiki.

Istrati pravi, da je raj proletarijata v resnici dežela tolovajev in strahovalcev, ogabnega in krutega zatiranja delovnega človeka. Dolgo je okleval, preden je napisal razpravo, v kateri pravi, da vlada sedaj v Rusiji množica zabitih, nesramnih in razuzdanih mladičev. Proletariat,

dovoli mi dvigniti zastor, piše Istrati, in pokazati pravo sliko dežele. Višek tolovajstva in nasilstva je pravi izraz za sovjetsko Rusijo pod vlado tako zvane diktature proletarijata. Nisem šel v Rusijo, da ugotovim, da je gnotni položaj ruskih delavcev boljši od položaja delavcev v drugih državah. Vedel sem že naprej, da to ni res. Bil sem celo pripravljen zatisniti oči pred vsi bedo in siromaštvom. V sovjetski Rusiji se godi najslabše baš delavstvu in proletarijatu vobče. V vsaki drugi državi imajo delavci vsaj mir in si služijo vsakdanji kruh, čeprav trpe pomanjkanje. V deželi proletarijata je pa drugače.

V Rusiji nima nihče miru. Od političnega naziranja je odvisno, ali ima človek kruh in streho nad seboj ali ne. Najstrašnejše, kar se more pripetiti delavcu kake druge države, ki ni zadovoljen s svojim položajem, je, da ga vržejo na cesto in da mora iskati drugo službo. V Rusiji nikogar ne vržejo na cesto, pač pa se vsakomur lahko pripeti, da pride v ječo ali pa na morišče.»

Istrati govori tudi o ruskih strokovnih organizacijah: «Ker so bile strokovne organizacije prvotno ustanovljene, da bi se borile proti delodajalcem za boljšanje gmotnega položaja, sem se čudil, zakaj sploh še obstajajo, kajti v Rusiji na papirju delodajalcev ni več. Strokovne organizacije so se pa zdaj izpremenile v nekatere podružnice komunistične stranke in kot take vodijo strogo nadzorovanje nad političnim prepričanjem delavstva. Sedanja Rusija je mahanje z rdečimi zastavami, kričanje gobezdačev, nadomeščanje pametnih misli s praznimi besedami.»

× **Kratke ženske nogavice na Angleškem.** V angleškem tisku se je razvila živahna razprava o novi modi golih nog, ki se je začela širiti celo v najelegantnejših nočnih zabaviščih Londona kljub pozni jeseni. Dame prihajajo v nočna zabavišča v razkošnih večernih oblekah, toda brez nogavic. Nosijo samo kratke nogavice, ki segajo komaj za spoznanje nad čevlje. Nova moda ima mnogo pristašev, a tudi mnogo nasprotnikov. Nasprotniki trdijo, da nikakor ne spadajo kratke nogavice v dostojno družbo, nego so primerne le za sport.

× **Kako je spravljal ženske v Ameriko.** V neki vasi blizu Varšave je bil aretiran te dni ameriški Poljak Moric Baskin v hipu, ko je hotel stopiti s svojo nevesto pred oltar. Baskin se je pečal z zanimivimi sleparijami. Zenil se je z vdovami in dekleti, ki so hotele odpotovati v Ameriko. Ker velja tudi za Poljsko izseljeniška kvota, jim je hotel na ta način odpreti vrata v Ameriko kot ženam ameriškega državljana. Sleparije so se Baskinu dobro izplačale. Sele pri 62. nevesti so nastale sitnosti. Z drugimi se je poročil samo na videz, v zadnjo se je pa tako zagledal, da se je nameraval zares poročiti. Dekle ga je pa odklonilo in zato je sam povedal policiji, kaj se skriva za njegovimi porokami. Hotel je osramotiti nevesto, pa je padel v jamo, ki si jo je izkopal.

× **Princesa kot dekla.** Dunajski urad za prekrbo siromakov se bo kmalu moral pobrigati za prihodnost reve, ki se je rodila v plemenitaški postelji in umira kot služkinja. Gre za princeso Ido Sulkovsko, edinko kneza Sulkovskega in pevke Marije Jägerjeve, nekdanje članice nekega dunajskega gledališča. Ida je preživela svoje detinstvo na graščini svojega očeta. Potem sta se oče in mati odtujila. Sulkovskega so dali pod nadzorstvo, pozneje so ga spravili celo v blaznico in mu postavili kuratorja. Knezu pa je uspelo pobegniti z neko Marijo Vesekijevo, tedaj splošno znano lepoticco. Umaknil se je z njo v Švico in preživel svoja stara leta v Parizu in Bruslju. Po pobegu Sulkovskega je njegov kurator odkazal kneginji Mariji in princesi Idi dokaj skromna sredstva za preživljanje. Zato je bila zapuščenca žena primorana razprodajati redkosti iz graščinske orožarne. Ker je bila zbirka orožja zelo bogata, se je finančno stanje hiše nekoliko popravilo. Nato je kurator primoral kneginjo, da je pristala na predlog možitve princese z njegovim sinom. Princesa je prinesla k hiši 1 milijon goldinarjev v gotovini in 6000 orakov zemljišča. Toda zakon je bil nesrečen in se

Med 7 prednostmi ena :

Zavitek je
zakonito zavarovan!

Nič več se ne jezite, da je milo izsušeno
in zaprašeno, obenem pa imate jamstvo,
da za svoj dober denar dobite res

Schichtovo Terpentinovo Milo

je razbil, čeprav se je rodil iz njega otrok, zaradi katerega zagonetne smrti so trupelce izkopal in ga podvrgli strokovnemu raztelesenju. Nekaj let pozneje se je princesa Ida omožila drugič. Vzela je za moža nemškega grofa Schmettowa, ki pa je prišel v konflikt s kazenskim zakonom. Ta zveza je bila brez potomstva in oblastva so jo zopet razdrli. Princesa je nato stopila tretjič v zakon s poljskim posestnikom Kunowskim. Ta jarem je bil zanjo tako nesrečen, da je pobegnila od svojega moža. S tem pa je bila njena denarna usoda zapečatenata. Sredstva za preživljanje so pošla, grad je že prej kupil neki dunajski bankir. Ida Sulkovska-Kunowska je ostala brez sredstev za življenje in si je morala iskati poselskega zasluzka. Ker ni bila sposobna za nobeno boljše delo, je morala začeti pri navadnih hišnih opravilih in je postala postrežnica za vse. Hodila je okoli z metlo in vrčem za vodo, pomivala je šipe

v trgovinah in pometala sobe. Za dva šilinga (16 Din) je snazila in čistila stanovanske prostore. Doznavši za njeno usodo, se je usmilila Ide neka družina in jo vzela k sebi za služkinjo. Tem naporom pa ni bila kos in zdaj je zbolela, tako da jo bo morala vzeti v oskrbo dunajska mestna občina.

× **V Moskvi so ustrelili pet generalov.** Te dni so moskovski oblastniki ustrelili pet odličnih generalov, ki so bili obsojeni, ker so baje delovali proti boljševizmu. Ustreljeni so bili naslednji generali: Mihajlov, Diman, Dehanov, Sulga in Visočanski. Vseh pet generalov je zavzemalo napram sovjetski vladi mirno stališče. Moskovska policija pa trdi, da je delovala tajna protiboljševska organizacija v sovjetski vojni industriji že leta 1923. Čez dve leti je nehala poslovati, ker ji je prišla policija na sled. O procesu proti aretira-

nim generalom se je v moskovskih komunističnih krogih mnogo razpravljalo. Sam šef upravne vojne industrije Tolokoncev je nastopil v njihovo obrambo in izjavil, da se za preteklost ljudje ne smejo soditi. Opozarjal je tudi, da izgubi vojna industrija v Rusiji najboljše strokovnjake, če bodo aretirani generali ustreljeni. Boljševiška oblastva so pa odločno zahtevala smrtno obsodbo in to je seveda obveljalo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Čudna bolezen.

Mlada gospa Betica, žena trgovca Skopuhoviča, je poklicala svojega hišnega zdravnika, češ, da se počuti zelo nepovoljno in da jo vse boli.

Zdravnik je revico preiskal, a ni odkril nikakega znaka bolezni.

«Prosim Vas, gospod zdravnik, saj vendar čutim bolečine.»

V zadregi se je zdravnik spomnil na svojega prijatelja, specialista za notranje bolezni, ter ji ga priporočil.

Specialist je prišel in preiskal gospo. Ko se je vračal, ga je hišni zdravnik ustavil: «No, kaj si ti rekel?»

«Priporočal sem ji, naj ne je toliko sardin.»

«Kako pa ti je to padlo v glavo?»

«Enostavno. Videl sem pod njeno posteljo več praznih škatel od sardin, pa sem ji predpisal recept, da ne sme jesti sardin. Bo vsaj dala zdaj mir!»

Čez nekoliko dni je gospa Betica zopet sitnarija okrog domačega zdravnika, češ, da čuti velike bolečine. Siromak je moral zopet poiskati specialista. Ko je ta opravil svoj posel, ga je vprašal domači zdravnik, kaj ji je sedaj predpisal.

«Svetoval sem ji, naj se ne vozi toliko z vlakom.»

«Zadnjič sem sicer mogel razumeti, da si ji zabranil vživanje sardin, ker si videl pod njeno posteljo škatle od sardin, a tvoj novi recept mi ne gre v glavo. Saj vendar ne boš trdil, da si videl vlak pod njeno posteljo?»

«Vlaka res ni bilo pod njeno posteljo,» je menil specialist, «pač pa sem videl tam železničarja...»

Ciganček.

Kmet: «Kadar te oš ugrizne pa sežeš pod srnico in vedno izvlečeš živalico ven. Kaj nikdar ne sežeš po strani?»

Ciganček: «E, četudi po strani sežem, ujamem uš...»

Najševalna okolnost.

Sodnik: «Torej priznate, da ste ukradli vrečo otrobov?»

Obtoženec: «Da, gospod sodnik, ali k temu me je prisilila lakota...»

Klin s klinom.

Stanko pošlje prijatelju Mirku iz nagajivosti pismo brez znamke z naslednjo vsebino. «Mi ni se godi dobro!»

Nekaj dni nato privali železniški uslužbenec na Stankovo stanovanje težak zaboj, za katerega je moral Stanko plačati precejšnjo prevožno pristojbino. Ko ga odpre, najde v njem velik kamen in listič, na katerem so bile besede: «Dragi Stanko! Ta kamen se mi je odvalil od srca, ko sem čital, da se ti godi dobro.»

Skrivnostna očala.

Profesor (kupi očala): «Čujte, gospod, če pogledam skozi tale očala, vidim pred seboj osla.»

Prodajalec (hitro vzame očala, si jih natakne in pogleda profesorja): «Saj res, gospod profesor...»

V šoli.

Učitelj: «Mihec, kaj je tvoj oče?»

Mihec molči.

Učitelj: «Le povej!»

Mihec (sramežljivo): «Mo-moj oče je-je po-strešček.»

Učitelj: «Nič se ne sramuj! Saj je tudi po-strešček pošten poklic.»

Mihec: «Vem, vem, toda mati je pozabila številko dotičnega postreščka, ki je moj oče.»

Drug drugega nadkritjujejo.

Gašper, Miha in Boltežar so se zabavali s pripovedovanjem čudnih zgodbic.

«V svojih mladih letih sem bil tako hiter,» je pripovedoval Gašper, «da sem videl, ko sem tekel okrog drevesa, samega sebe v hrbet.»

«To ni nič posebnega,» je menil Miha. «V moji rojstni vasi so ljudje nekoč tako stradali, da sta po dve oseli skupaj dali komaj eno senco.»

«Kaj bosta vidva,» se je zarepenčil Boltežar. «Moj pokojni oče se je nekoč vračal okrog ponoči iz gostilne in je tako imeniti zakikirikal, da je takoj pogledalo sonce izza gore, ker je mislilo, da že petelin poje dan.»

1000 dinarjev

Vam plačam, ako Vaše bradavice, kurja očesa, trdo kožo, izrastke ne odstranite zanesljivo v času treh dni z RIA balzamo brez bolečin, brez nevarnosti in brez noža. Zdravniška priporočila: Dr. Cyrakus, B. Wien, piše: Sem zadovoljen z RIA, pošlite mi še 24 lončkov, ker jih bom uporabljal pri svojih pacientih. — Cena z garancijskim pismom 9 Din, 3 lončki 18 Din, 6 lončkov 32 Din.

DR. NIK. KEMENY

Košice-Kaschau, poštni predal 12/K 2 CSR

Ali že veste?

VRECE kupuje in prodaja ter ima vedno v zalogi MIRKO MLAKAR, Ljubljana, Slomškova 11

Nervoznim bolnim, slabotnim, izčrpanim.

Da bi se osvobodili slabosti, izčrpanosti, prezgodnjih boleznih, včasih celo prezgodnje smrti je neobhodno potrebno takoj spočetka čistiti svoj organizem strupov, katere skupno s hrano prinašamo (mokračna kislina, urati in dr.), ravno tako pa je treba ojačevati in oživljati njegovo moč s energijotvornimi fermenti, vzeti od lez mladih živali, kakor je »KALEFLUID« D. Kaleničenka.

»KALEFLUID« je potreben vsem brez razlike, kateri so izčrpani po raznih boleznih, slabi prehrani, ali boleznih telodca, napornem fizičnem ali duševnem delu, težkih duševnih porstostih, prekomernih telesnih ali duševnih ekscesov i. t. d. »KALEFLUID« je večkrat odlikovan na raznih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju, Firenci in Rimu s 5 Grand Prix in 5 velikimi zlatimi kolajnami.

Brezplačno in franco poslujemo popis, kateri vas seznani z novim načinom obnavljanja in jačanja ovence moči, zdravja in delovne sposobnosti. Obrnite se:

Beograd, Kralja Milana 53; Miloš Marković.

»KALEFLUID« se dobi v vseh boljših drogerijah in ekvansih vsega sveta, pošlje se tudi po povzetju.

Glavna direkcija francoskega društva »Kalefluid« D. Kaleničenka, Pariz, Piga.le, 5. 295

Priporočajte in širite „Domovino“!

HUMANIK

LJUBLJANA: Dunajska c. 1a „Petovia“
 MARIBOR: Gosposka ul. 17 CELJE: Aleksandrova c. 1
 PTUJ: Slovenski trg „Petovia“ 12543

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenital oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročila.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Sprejemem tako

krepkega poštenega vajenca z primerno šolsko izobrazbo v trgovini z mešanin blagom. Franjo Cvetko, trgovec, Sv. Trojica, v Slovenskih goricah. 342

Tisoč dinarjev

Vam plača tovarna Kemeny, Košice, če z RIA balzamo ne odpravite kurjih oči v 3 dneh. Lonček zo 10 Din, poštnine pristo, pošlje zastopnik R. Gotič, Ljubljana VII.

Urarska popravila

izvršuje najceneje, najprecizneje Franc Wölfling, urar Gosposvetska cesta 12 301

Krojaškega vajenca

sprejme takoj pod ugodnimi pogoji Josip HUDOVERNIK, krojač, Bled. 350

Strojarskega (usnjarskega) vajenca pridnega, z vso oskrbo, sprejme po dogovoru Franc Cebular, Studenec-Ig pri Ljubljani. 285

Cenjeno občinstvo! Priporočam za zimo barhente, sukno itd. po najnižjih cenah. Postrežba solidna.

Adalbert Ivanuš
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 38 333

POZOR!

Krznarstvo A. Lampič, Ljubljana,
Vidovdanska cesta št. 2, izdeluje po najnižjih cenah vsakovrstne čepice. 322

Beli zobje

blepčajo vsak obraz. Cesto že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljiteje z Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehek ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoznice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 55.

Za zimsko sezijo se priporočata trdka
Ceskuti & Zajc
modna in manufakturna trgovina „Pod velbom“
323 LJUBLJANA, Stari trg šte. 3

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. — Ceniki franco. — Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovška cesta šte. 4.

POZOR!
Nikdar niste bili tako zadovoljni, kakor boste, če si nabavite prvovrstne
JUGO, LUC-PECI,
katere izdeluje in popravlja edino domača trdka
JUGO-LUC, Ljubljana
Puharjeva ulica šte. 3.

311 KAJENJE JE STRUP!
Vsakdo se more igrave odvaditi zdravju škodujočega kajenja z našimi «EX» tabletami. Tekom 14 dni preneha kaditi tudi najzastareli kadilec če je uporabljal «EX» tablete trikrat na dan. So absolutno neškodljive. 1 omot 30 Din in poština, P. polna kura 5 omotov 145 Din franco. Razpošiljamo po povzetju.
„AURORA“ Sekt. 59, Novi Sad, Žel'eznička 38.

Kuhinjsko posodo in vse gospodinske in gospodarske potreščine nudi najceneje trdka 335
BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železino, LJUBLJANA

MODROCE vsake vrste, zimo, cvilih, zofe in vse tapetniške izdelke kupite najbolje pri 309
RUDOLF SEYER
TAPETNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG ŠT. 2

RAZNO manufakturno blago za jesen in zimo kupite najceneje v trgovini
ANTONA SAVNIKA v Škofiji Loki
326

KRASNE KODRE
neomejeno trajne pri vlažnem zraku ali potenju, dosežejo dame in gospodje brez škarj kodral s HELA-KODRALOM. Tudi najlepši bubikopi se polepša s HELO, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Velik prihranek na času in denarju, pospešuje rast las. Vaša podoba Vas bo iznenadila. Takoj po uporabi obilo onduliranih kodrov, krasne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 28 Din. 310
Dr. Nikol. Kemény, Košice, poštni predal 12/210 CSR.

Zahtevate prezračeni
CENIK
14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar.
Elegantna
pištka, dobra in cenena ura
Din 99.—
gletno jamstvo.
Enaka ura v boljši izdelavi
Din 120.—
5letno jamstvo. 243
A. Kiffmann, Maribor 143-C
Razpošilja se le proti povzetju

Prvovrstna glasbila direktno iz
TVORNICE
odn. tvorn. skladišča.
Veliki ilustrovani
CENIK
dobite zastonj! Zahtevajte ga pri nalveoli razpošiljalnici glasbil v Jugoslaviji
MEINEL & HEROLD
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
PODRUŽNICA MARIBOR št. 104 B

Violine	od 95 Din nav.
Tambure	„ 98 „ „
Mandoline	„ 135 „ „
Trube	„ 505 „ „
Gramofoni	„ 345 „ „
Ročne harmonike	od 85 Din nav.

Živinorejcem
priporočamo zanje jako koristno knjigo
Prva pomoč
ponesrečenim živalim.
Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prisili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle oboleni, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopta in zakovanju, pri prisuču med parklji, opeklini, streli, ziomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, griski, zaprtju, koliki, napanjanju goveda in ovac, pri tu ih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopau u s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani
Prešernova ulica 54 (nasprotiglavne ošte)

Najuspešnejše sredstvo
za rejo domače živali je
brezdvomno
MASTIN

ki pospešuje rast, odebeltitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 6 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana 66.

„BOROVIN“ proti revmatizmu, protinu, prehladu, oslabelosti.
Vam bo pomagal
Pazite na ponaredbe! 316 Pazite na ime!
Zadostuje poskušnja, da se prepričate o njegovi izborni kakovosti.
Dobi se v vseh boljših trgovinah.

Hranilnica mestne občine Brežice
Račun poštne hranilnice 10.704 V lastni hiši št. 27 Telefon št. 13 187
nudi popolno varnost za vse vloge, ker jamči za iste razen hranilničnega premoženja mestna občina Brežice z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Tudi rentni davek plača hranilnica sama.
Strankam se pošljejo na željo poštne položnice za brezplačno nalaganje denarja.
Dovoljuje posojila na vknjižbo, proti poroštvu in zastavi vrednostnih papirjev, kakor kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.
Uradni dnevi vsak dan, razen nedelj in praznikov od 8. do 12. in od 14. do 19. ure.